

TRAGOVI

ZMIJA NA UZGLAVLJU

(drevni egipatski spisi)

Urednik
Ljubiša Đidić

Prevod, predgovor i rečnik
Vojislav D. Nikčević

KRUŠEVAC
MCMXCVII

BAGDALA

PREDGOVOR

Korpus književnosti Starog Egipta, koji se nalazi razbacan po svicima papirusa u muzejima i arhivima širom sveta, ukazuje da prozni i poetski rodovi nisu utemeljeni grčkom civilizacijom, već da je antička grčka književnost istorijski sled razvoja književnosti koja je već postojala i koja je imala kako utvrđena načela versifikacije tako i rodove. I filozofija, istina u zametku, javlja se književnim spisima drevnog Egipta - podelom na dva sveta, materijalni i duhovni, koji se međusobno prožimaju i kojima ne mogu da se odrede prave granice, i uspostavljene trijade kao model filozofske spekulacije za koje se, inače mislilo da su dostignuća filozofije epohe grčkog polisa.

U papirusu na kome se nalazi „Priča o brodolomniku" (u stvari samo sačuvani deo priče) nalazi se, po tvrdnjama egiptologa, neprevodiv termin KA. Filozofsko-teološka misao Egipta, ako se o tome može govoriti s obzirom na naše uvreženo poimanje tog pojma, priznavala je dvostruku egzistenciju postojećeg - vidljivu i nevidljivu, materijalnu i duhovnu. Sve na svetu ima svog dvojnika, i mrtvo i živo, a taj dvojnik, odblesak, odraz ili duh postojećeg i onog što se moglo uočiti ili umom spoznati, nazivao se opštm terminom - KA. KA je uvek istovetan materijalnom liku, ali je nevidljiv. KA može katkad, po volji bogova ili po principu koji mu je dat samim njegovim postojanjem, da se pojavi i u realnom svetu, da bude opažen - na taj način KA jeste egzistencija. Verovatno je shvatanje KA bilo deo celovitog učenja o dvojstvu egzistencije postojećeg i nepostojećeg, prva filozofska teza o jedinstvu suprotnosti. Na to ukazuje i dualizam u religijskom konceptu starih Egipćana: Sunce je božanstvo ali je isto tako božansvo i Tama. Vreme svetlosti i vreme mraka neprekidno se smenjuju, za dana čovek živi, radi i stvara, za noći on se odmara, ali je taj njegov odmor nespokoj. Tama donosi strah, kako se u jednoj od pesama kaže, niko ne zna da li će osvanuti, noć je put ka svetu mrtvih, predvorje carstva smrti. Stoga se mora hvaliti i

opevavati dan, njegova i sunčeva svetlost su božanska priroda rađanja i stvaranja, ali se poštovanje i žrtva moraju prinostiti i tami, poretku smrti, jer čovek se tom svetlu rođenjem zapućuje. Taj fatalizam drevnog Egipta, svest o kratkotrajnosti i prolaznosti svakog ljudskog dela i stravičnoj ograničenosti čovekovog veka, u potpunosti određuje sveukupno književno stvaralaštvo.

Pored himni, oda i pohvala Suncu, nalaze se i pohvale Tami i Smrti. Taj poredak, u koji nakon zemnog života odlazi ljudska duša, na određeni je način i poredak izbavljenja - on je spasenje od zle kobi vlasti, neprekidne prinude, strepnje kako će se preživeti u surovim uslovima katastrofalnih suša i isto takvih poplava Nila. Smrt i Tama su neretko jedini spas da se ne gleda kako čitavi gradovi nestaju u požarima ratova ili bivaju opustošeni epidemijama, sve voljom bogova koji nisu u stanju, kao svetlost, da ponude spas i izbavljenje, jer su i sami krakoveki i ograničeni, pošto im bog stvaralac sveta nije dodelio moć da vladaju bez granica i samo sopstvenom voljom. Bogovi se međusobno obračunavaju - u obračunima čak i umiru, ginu. Ozirisa će usmrtniti rođeni mu brat Set, raskomadaće njegovo telo i razbacaće komade po Egiptu. Kao što se prinosi ljudska žrtva na oltar hramova, u znak poštovanja svetlosti i da se zadovolji pohlepa i proždrljivost (beskonačna) Tame, tako će i bog biti žrtvovan od boga - nakon smrti oživeće ga magijskim rečima rođena sestra i žena Izida, ali on više neće moći da se vrati na zemni svet, u poredak koji je obasjan svetlošću. On će postati gospodar carstva smrti, biće osuđen na večnu tamu, a kao božanskom voljom oživljen steći će opet božanske prerogative - sudiće dušama umrlih. Bez njegove dozvole niko neće moći da stupi u carstvo smrti, jedino sa njegovom dozvolom u nekoj budućnosti, neka od ljudskih duša, moći će da stekne pravo na drugi život, da se pojavi u zemnom svetu u nekom drugom obličju - ali nikada ljudskom!

Oziris je, tako, smrtnan a besmrtnan, načelo o postojanju KA je zadovoljeno; to je jedino svojstvo božanskog bića. Ljudi su napravljeni od zemlje, po volji božjoj, to je uradio bog Hnum, stoga su oni ograničeni i kratkoveki, ali je jedino njihova duša, netelesno KA, besmrtna - ona može po božanskoj volji, jedino Ozirisovoj, jer je on iskusio i beskrajnost života i beskonačnost

smrti, da se zaputi novom ograničenom životu, uvek zemnom. Jedini sudija i bogovima i ljudima je Vreme. Ono nema lik, ali je ono božanstvo. Vreme je jedina stalnost i izvesnost, ono jedino nema početak i kraj, u njemu su sadržani i Svetlost i Tama, i Život i Smrt. Taj bezlični bog primorava ostale bogove da dejstvuju, bez njega oni ne bi mogli da postoje - samim tim ne bi bio dat ni život ljudima u poreklu materijalne stvarnosti.

Preko ove jednačine misaono se obrazlaže i carska, faraonova vlast. Jedino faraon i ljudi uz njega imaju pravo na večno počivalište - ono je simbol besmrtnosti. Čin mumificiranja je dokazivanje smrtnosti zemnog i istovremeno njegove besmrtnosti, večne trajnosti. Stoga je svaki vladar, faraon, „božanski sin“ - on umire, ali kao božanstvo, očuvanog tela, živi na vek u svojoj monumentalnoj kamenoj grobnici, okružen takođe besmrtnim, svojim pomoćnicima u sličnim grobnicama. Pored svake od velikih grobnica obavezno se diže i grad - dokaz da je besmrtnost u pitanju, trajnost i večnost; ljudi žive i nestaju, najvećem broju njih ni prah ne ostaje nakon smrti, ali pokolenja traju i sopstvenim životom pokazuju da ih ozaruje, slično Sunčevoj svetlosti, zrak božanske svetlosti iz grobnice. Istovremeno to je i dokaz: faraon je „božanski sin“, kao sin on je gospodar u poretku materijalne stvarnosti, na zemlji, njegovi roditelji bogovi, nalaze se u poretku beskrajnosti koji se ne može umom ni odrediti ni obrazložiti.

Taj model preuzima hrišćanstvo kao religijski, monoteistički, koncept. Ono se javlja na prostorima severne Afrike i Bliskog i Srednjeg Istoka, u epohi rađanja Rimskog carstva i velikih rimskih osvajanja. Kult o smrtnom a besmrtnom bogu, umrlom pa oživljenom, a božanskom voljom, kakav je bio Oziris, uklapa se u mit o Isusu Hristu. Oziris umire kao mučenik, biva raskomadan i razbacan po zemlji, pa opet oživljen, Hrist biva razapet, telom uništen, pa vaskrsava - i jedan i drugi mogu da vaskrsnu zahvaljujući božanskom koje je emanirano u njima. Oziris postaje nakon smrti, iako gospodar mrtvih, bog stvaralac, onaj ko štiti rađanje i plodenje, predstavlja sam sok života. Vaskrsenjem Hristovim utemeljuje se nova civilizacija - sok života postaje nova vera, monoteistička, Hrist postaje sudija i živima i mrtvima. U

njemu je božanska svetlost, on je besmrtni - kao i Oziris.

Knjiga postanja iz Starog zaveta, koja pripoveda o utemeljenju hrišćanstva i kako se izabranom narodu hrišćanski bog predstavlja kao sila i moć, kako bi izabrani širili i sprovodili njegov zakon, upravo je vezana za Egipat. Hrišćanski bog i njegov izabrani narod sučeljavaju se sa faraonima i njihovom vlašću, sa jednim konceptom religijskog koji nosiocu vlasti daje atributa „božanskog sina“. Hrišćanski bog ustaje protiv tih atributa - sopstvenog sina samo sam može da odredi. Hrišćanski bog je gospodar i na nebu i na zemlji, on je vreme sâmo; njemu nisu potrebni drugi bogovi - on je Jedan. Stoga hrišćanski bog mora da ima svoj narod, sopstvene ljude, da preko vere njima vlada, da ih, ako je to potrebno (a u Starom zavetu se to jasno vidi), i prinudom primora da slede i izvršavaju njegovu volju. Bog neće da se sukobi sa faraonom kao „božanskim sinom“ ali sa faraonom moraju da se sučele u božje ime njegovi zemaljski zastupnici, proroci, poput Avrama. Oni moraju da dokažu moć volje hrišćanskog boga - ako treba da istrpe pokoru i kaznu, znajući da će u bliskoj budućnosti za svoje trpljenje biti nagrađeni. Faraon mora biti kažnjen, mora mu se dokazati da zaista nije „božanski sin“ - stoga hrišćanski bog šalje na zemlju egipatsku počasti i nesreće, uvek izbavljajući svoje odabrane, i proroke i narod.

Uticao korpusa egipatske književnosti na Bibliju, najviše Stari zavet, više nije sporan. I letimičnim uvidom u opus koji su na papirusima ostavili staroegipatski pisci i pisari (plaćeni prepisivači i stvaraoci za potrebe hramova i carske vlasti) pokazuje se da je dobar deo starozavetnih knjiga u stvari preoblikovano egipatsko književno nasleđe. „Priča o brodolomniku“ sadrži u sebi strukturu povesti istovetnu onoj u Knjizi o Joni, čak su istovetni zaplet i razrešenje. Razlika je u tome što egipatskog čoveka na put prinuđuje car, a starozavetnog proroka sam bog. Na drugoj strani „Spor razočaranog sa svojom dušom“ gotovo da je postao obrazac za Knjigu propovednikovu - biblijski spis je samo vešta preobrada, u skladu sa logikom i zahtevima nove religije, drevnoegipatskog izvornika. I Priče solomonove samo su preoblikovani i vešto, minuciozno, prerađeni egipatski spisi didaktičkog sadržaja, kod kojih su neki

autori savremenoj nauci čak i poznati. I Pesma nad pesmama je jednim delom samo prenesena staroegipatska erotska lirika, čak u pojedinim strofama sa neznatnim izmenama.

Na drugoj strani, korpus staroegipatske lirike posvećen prirodi i ljubavi (ove dve teme se ne mogu odvojiti) snažno je erotski obojen. Egipatski svet prirode je svet zadovoljstva koje priroda daruje čoveku, a jedno od njih, neophodno kao i hrana i voda, svetlost sunca, jeste zadovoljstvo koje se nalazi u ženinom zagrljaju. Žena je stvaralačka i plodonosna moć prirode, njen najvitalniji deo - bez nje nema potomstva, ni pravog života. Sve brige se ostavljaju, sve se teškoće zaboravljaju pred ženom i njenom puti. I sama boginja Hator, zaštitnica ljubavi, istovremeno je i princip plodenja i rađanja, u njenim su rukama sudbine svih ljudskih bića - ona je po moći isto što i tri grčke Sudaje, Parke.

Do skoro se verovalo i pisalo da je svet antičke Grčke utemeljio erotsku, kao vid ljubavne poezije, i to preko Sapfo i njenih sledbenika, te da je antička grčka književnost prva stvorila određene pesničke forme i da je kao takva temeljac za svu književnost Evrope i sveta. Novija istraživanja u mnogome menjaju tu uvreženu pretpostavku. Pouzdano je utvrđeno da je rimski pesnik Klaudijan (četvrti vek naše ere) u svojim pesmama, posvećenim vojskovođi Stilihonu, preneo veliki deo staroegipatske književnosti, samo neznatno menjajući neke delove. Takođe se pouzdano zna da tip lirike za koga se mislilo da su ga izmislili Plaut, Katul i Propertije, nije njihov: takozvani paraklausitron, ili ljubavna pesma pred zatvorenim vratima draganinog doma, tvorevina je staroegipatskih pesnika. Trenutno nauka, egiptologija i teorija književnosti u svetu, pokušava da odgonetne da li je ciklus herojskih priča u stihu o faraonu Petubastu uticao na „Ilijadu“ ili je, pak, uticaj bio obrnut, jer se ciklus o Petubastu nalazi na papirusima iz osmog stoleća pre nove ere. Da veza postoji više nego očito pokazuju određeni delovi egipatskog ciklusa, koji su apsolutno istovetni sa određenim delovima „Ilijade“.

Književne forme u lirske poeziji, takođe je potpuno izvesno, kao što su epigram, ditiramb, takozvana „anakteonska pesma“, epitaf, epitalamija, tvorevina su pisaca i pisara drevnog Egipta. I

elegijski distih, tako karakterističan za grčku i rimsku liriku, pa i tužbalica, isto tako je tvorevina umetnika starog Egipta. Istina, elegijski distih nije bio ograničen na temu tugovanke kao u antici, već je znao da bude forma i za refleksivnu liriku - u starom Egiptu distihom se, kao najboljom strofovnom organizacijom, moglo iskazati svako osećanje koje teži ka filozofskoj pouci ili, pak, mudrom zaključku koji bi imao značaj pouke. Na žalost, brojni svici papirusa su ili toj meri oštećeni da se ne mogu dešifrovati, ili su u fragmentima koji ne dozvoljavaju da se izvede celovit i potpuno pouzdan zaključak. Uz to je i problem - sačuvana su, preko prepisa iz poznijih egipatskih epoha, imena mnogih književnika, mudraca, čak i pisaca školskih udžbenika, ali njihova dela nisu. To ukazuje da je kultura starog Egipta bila izuzetno organizovana, da je država bila, za današnje shvatanje prošlosti i dalekih civilizacija, nepojmljivo moćna. Zna se da su pisari i književnici obučavani u za njih organizovanim školama, da su oni najtalentovaniji odlazili u carski dvor ili najveća svetišta, a da su oni koji su proglašavani za „mudrace“ dobijali zadatak da stvaraju udžbenike koji su posle prepisivani, doradivani i neznano menjani, bivajući tako praktično u upotebi čitav milenijum.

Pretpostavlja se, na osnovu fragmenata na grčkom, da je grčki pisac Elijan uz ostale prevode religija i mitova, samim tim i književnosti, naroda Bliskog i Srednjeg Istoka i severne Afrike, u nasleđe Vizantiji ostavio i dobar deo staroegipatske književnosti. O tome se naznake nalaze i u beleškama velikoga gnostika, carigradskog patrijarha (u dva navrata) Fotija, koje su pouzdan informator da je Istočno rimsko carstvo baštinilo, preko prepisa, i spise nestalih civilizacija sa teritorije koju je zauzimalo. O tome, pored Elijana i Fotija, svedoči i delo srednjevekovnog sirijskog pisca Teodora Bar Konaja koji je dobar deo književnosti starih naroda i civilizacija preveo na jevrejski jezik.

Izbor staroegipatskih tekstova „Zmija na uzglavlju“ vodio se pre svega principom nasleđa - da dá presek stvaralaštva Starog Egipta koji pokazuje da su brojni književni rodovi i forme tvorevine upravo egipatske civilizacije, a ne antičke, grčke ili rimske. Stoga se u ovom izboru nije našla ni u odlomcima staroegipatska Knjiga mrtvih koja je jednom delu jugoslovenskih

čitalaca već poznata, kao ni sadržaj papirusa poznatog pod nazivom Rajland Devet na kome je hronika tri kolena jedne svešteničke porodice iz epohe starog Egipta.

U izbor su ušli prvi avanturistički roman, u stvari njegov sačuvani deo, „Priče brodolomnika“, prvi memoar (takođe njegov sačuvani deo) „Priča Sinuhe“, potom „Pravda i Krivda“ spis koji se u bezbrojnim verzijama nalazi gotovo kod svih evropskih naroda u Srednjem veku, pa i kod nas, kao i „Dva brata“ kao tipičan primer prozne povesti za koju se do skoro verovalo da pripada helenističkom ili ranosrednjevekovnom vizantiskom romanu. „Osuđeni carević“ je spis iz epohe velikih egipatskih osvajanja u Palestini, Siriji i drugim zemljama, a „Zauzimanje Jupija“ je prva (barem za sada, dok se drugo ne otkrije) istorijska hronika.

„Himna bogu Atonu“ je prozni spis koji ukazuje na koji je način u vreme Novog carstva u Egiptu utemeljivan monoteizam, te kako kao takav postaje, preko formula obraćanja bogu i traženja zaštite od njega, obrazac koji će kasnije, preko grčkih prevoda, preuzeti vizantijski kanonici - gnostici, i te delove uključiti u Sveto Pismo. Drugi deo knjige „Zmija na uzglavlju“ čini poezija starog Egipta, presek stvaralaštva egipatskih pisaca od gotovo trihiljadite godine pre nove ere do epohe Novog carstva, sa svim pesničkim formama za koje se do skoro mislilo da pripadaju, ili da su stvorene samo u antičkoj Grčkoj i Rimu. Na drugoj strani jedan deo te poezije dobrim pozvaocima biblijskih tekstova ukazaće na načine kako su hrišćanski kanonici - gnostici, vizantiski mudraci i filozofi, preuzimali baštinu Egipta i uključivali je, na koji način, kojim tipom prerade, u svete knjige Starog i Novog Zaveta. Istovremeno će se u ovoj poeziji naći i dokaz da su stari Egipćani prvi u istoriji uspostavili trijadu bez koje se ne može zamisliti evropska i svetska filozofija - pojedinačno - posebno - opšte. Sva egipatska književnost i spekulativna misao, jer se o filozofiji u to vreme ne može govoriti, organizuju božanska bića u trijade - jedan bog bez ostala dva ne može da dokaže niti osmisli nužan religijski koncept. Jedan u sebe uključuje druga dva, svaki od ta dva nezavisan je ali se ne može ispoljiti kao delatan bez volje najmoćnijeg, koji predstavlja opšte. Takođe, stari Egipćani su

utemeljili kulturna značenja brojeva „sedam“ i „devet“, pripisujući im božansku simboliku, a preko božanstava Hator i Devetorice, a za to se donedavno mislilo da su tvorevina hrišćanske sholastike te da je - ona to preuzela od Grka.

Vojislav D. Nikčević

PRICA BRODOLOMNICA

- 1 Reče poštovani saputnik: „Neka bude mirno
- 2 srce tvoje, prvog međ nama, jer evo stigosmo
- 3 do carskog konačišta, bi udaren
- 4 na obali drveni čekić,
- 5 pobijen u zemlju kolac za pristajanje, debelo je uže bačeno
- na suvo.
- 6 Odjekuje zahvalnica i slava bogu, svaki grli svoga druga.
- 7 Vratiše se naši ljudi nepovređeni, nema
- 8 žrtve u grupi našoj. Mi dodosmo
- 9 do granice zemlje Uauat i prošli smo
- 10 ostrvo Senmut. I evo
- 11 vratismo se sa mirom. Stigosmo u zemlju našu.
- 12 Čuj me, o prvi među nama, - neću dodati
- 13 ništa suvišno: umij se i izlij
- 14 vodu na prste svoje. I,
- 15 kada te pitaju, odgovaraj. Kada budeš govorio
- 16 sa carem vladaj sobom,
- 17 odgovaraj kako priliči, ne zamuckuj, jer je ljudsko
- 18 izbavljenje u njegovim ustima, jer reč
- 19 pobuđuje milost.
- 20 Stupaj isto tako, po želji srca svoga, jer
- 21 neugodno je savetovati tebe. Kazaću
- 22 tebi podrobnije, šta se i sa mnom
- 23 desilo slično. Pošao sam ja
- 24 u rudnike carske.
- 25 Spustih se ja do mora, i tamo - brod:
- 26 sto dvadeset lakata dug i četrdeset širok
- 27 i sto dvadeset odabranih mornara,
- 28 svi iz Egipta. Obziru li oni
- 29 nebo, obziru li zemlju - njihovo je srce neustrašivije
- 30 nego u lava. I podižu oni
- 31 buru do dolaska njenog i oluju do

32 početka njenog. I, eto, grunu bura
33 kada bejasmo na moru, i ne uspesmo
34 da se domognemo kopna, brodeći pod jedrima.
35 I, eto, vetar bejaše sve jači, a talasi bejahu visoki
36 osam lakata. I, eto, sruši se katarka
37 u talas, i brod
38 nastrada, i niko od mornara
39 ne ostade. Jedino mene izbaciše
40 talasi mora na ostrvo.
41 Izbivah tri dana u samoći, i tamo
42 mi srce moje bejaše drug. Ležah
43 u šikari
44 od drveća, u zagrljaju
45 senki. Nakon toga se digoh ja,
46 ne bi li našao nešto u usta da stavim.
47 I, eto, nađoh ja smokve,
48 i vinograd, i svakojako prekrasno povrće, i
49 plodove sikomore, i
50 krastavce, kao da behu gajeni od čoveka, i ribu, i
51 pticu. I nema takvog obilja
52 kakvo tamo bejaše. I, eto,
53 nasitih se ja i spustih na zemlju
54 ono šta mi je ostalo u rukama mojim. Odrezah ja kolovrat
55 i dobih vatru, i prineh
56 vatrenu žrtvu bogovima. Tu
57 čuh glas groma. Pomislih ja
58 da su to morski talasi.
59 Drveće se treslo,
60 zemlja je drhtala.
61 Kada sam sklonio ruke sa očiju mojih, videh
62 da se to aždaja približava meni.
63 Bejaše duga trideset lakata. Vilica njena beše veća
64 od dva lakta. Krljušt na njoj beše
65 od zlata, obrve od lazurita.
66 Telo njeno beše izvijeno nagore.
67 Otvori ona čeljusti svoje preda mnom, a ja sam
68 ležao, prostrevši se ničice.

69 Reče mi ona: „Ko te je doneo ovde, ko te donese maleni?“
70 Ko te donese? Ako budeš oklevao da mi kažeš
71 videćeš
72 da ćeš iskusiti da budeš pretvoren u pepeo,
73 nestaćeš, i niko te više neće videti.“
74 Odgovorih joj ja: „Evo ti, i govoriš sa njom a ja ne razumem.
75 Ničice ležim ja pred tobom.“ I
76 ja bejah obamro od straha. Tada me uze onesveslog
77 i odnese
78 u obitavalište svoje i položi me na zemlju,
79 nepovređenog, jer bejah ja čitav
80 i udovi moji ne behu otkinuti od tela.
81 I razjapi ona čeljusti svoje, a ja se tada
82 prostreh na truhu ničice pred njom.
83 Kaza ona meni: „Ko te donese ovde, ko donese tebe
84 maleni? Ko te donese na ovo ostrvo usred
85 mora, čije su obale talasi?“
86 Odgovarah ja njoj,
87 skrstivši pun poštovanja
88 ruke, rekoh joj tada ovako:
89 „Pođoh kao
90 poslanik carski
91 u rudnike, na brodu
92 koji beše dug sto dvadeset lakata a širok četrdeset,
93 na kome beše sto dvadeset mornara, izabranih,
94 svi iz Egipta.
95 Osmatraju li oni nebo, osmatraju li zemlju,
96 njihovo je srce neustrašivije nego u lava.
97 Podižu oni buru
98 do dolaska njenog i oluju do početka njenog
99 Behu svi hrabriji jedan od drugoga i
100 nije se znalo ko od njih ima jače ruke, i ne bi
101 nedostojnog među njima. I, eto, grunula je
102 bura kad smo bili na pučini,
103 i nismo uspeli da se dokopamo zemlje, ploveći po pučini,
jedrima.
104 I beše vetar sve jači, a talasi

105 behu visoki osam lakata. I kada je katarka pala
106 u talas, i brod potonuo,
107 ne preteče niko
108 osim mene. I, evo me kraj tebe.
109 Bih izbačen na ovo ostrvo
110 talasima mora."
111 Reče ona meni: „Ne boj se, ne boj se,
112 maleni, ne pokrивaj lice svoje ovde zbog straha,
113 preda mnom. Bog ti je darovao
114 život, donese te na ovo ostrvo ka.
115 Ne postoji ništa čega ovde nema,
116 puno je svakog obilja.
117 Evo provešćeš, mesec za mesecom,
118 ravno njih četiri,
119 na ovom ostrvu,
120 dok iz carskog dvora ne doplovi brod,
121 i ljudi na njemu - tvoji poznanici.
122 Vратиćeš se s njima u carski dvor
123 i umrećeš u gradu svome."
124 Kako se raduje onaj koji pripoveda o preživljenim
nedaćama, jer jesu sve muke prošle.
125 Evo, ispričaću i o onom šta se zbivalo na ovom ostrvu.
126 Živela sam ovde sa braćom mojom i decom,
127 bilo nas je sedamdeset pet aždaja
128 s decom i braćom mojom, ne računajući
129 moju malu kćer, koju dobih za sebe molitvom. I onda je pala
zvezda
130 i spalila ih. Dogodilo se to kada mene nije bilo -
131 nije bilo mene među njima. Samo što mi srce ne prepuče od
tuge kada ih nađoh sve
132 u jednoj grudi, spaljenih tela. Ako si jak, vladaj srcem svojim,
jer
133 još ćeš ti zagrliti decu svoju, i poljubićeš
134 ženu svoju, i gledaćeš dom svoj - a to je najlepše od svega.
135 Doći ćeš ti do carskog konaka i bićeš tamo
136 među tebi prikladnim. „Ja
137 padoh ničice i dodirnuh čelom

138 zemlju, govoreći joj:
139 „Pripovedaću o moći tvojoj caru - neka sazna o
140 veličini tvojoj. Mojom će brigom car tebi poslati miomirise -
ibi, hekenu,
141 nudenb, hesant i tamjan koji je samo za hramove,
142 kojim se milostive svi bogovi. Pripovedaću njemu o onome
šta se ovde zbililo,
143 i, pošto videh moć tvoju,
144 izreći ću o tebi hvale pred licem Carskog saveta. Prineću ti
kao žrtvu paljenicu
145 bikove. Prineću ti na žrtvu
146 ptice. Mojom će ti brigom doneti sudove napunjene
147 najboljim šta rađa Egipat, - isto kao bogu, voljenom
148 od ljudi, u zemlji dalekoj, nepoznatoj čoveku."
149 Tada se zasmija ona nada mnom, jer rekoh ja nemoguće.
150 Reče ona meni: „Nisi ti bogat kamforom, nisi se ti rodio kao
gospodar tamjana.
151 Ja, samo ja, vladar sam Punta, i sav kamfor njegov je - moj.
152 Ti zboraše o hekenu - obiluje hekenom ovo ostrvo.
153 I ti ćeš se rastati sa ovim mestom - i nikada
154 ga nećeš više videti, jer pretvoriće se ono u vodu." Brod, o
155 kome mi aždaja već govoraše, približavaše se.
156 Uzverah se na visoko drvo, i poznadoh poznanike svoje iz
carskog konaka,
157 i podoh da kažem to aždaji. I videh ja da joj je sve već
poznato.
158 I reče ona meni: „Praštaj, praštaj, maleni, da u kući tvojoj
vidiš
159 decu tvoju, i da proslaviš ime moje u gradu tvome - eto, to je
sve
160 šta ja tražim od tebe."
161 Padoh ja ničice pred njom, u znak poštovanja položivši ruke.
162 Darova ona meni tovar miomirisa,
163 ibi, hekenu, nudenb, hesant, darova mi crnilo
164 za oči, repove žirafa,
165 veliku grudu tamjana, slonove kljove,
166 Natovarih ja sve na brod i prostrh se ničice

167 ne bi li joj iskazao zahvalnost. Tada mi ona reče: „Eto, doći
 ćeš do carskog konaka za dva meseca.
 168 Zagrličeš decu svoju i podmladićeš se
 169 u carskom konaku, a tamo ćeš biti i pogreben.“ Tada se ja
 spustih do obale,
 170 tamo gdje bejaše brod, i pozvah
 171 ljude koji behu na njemu. I izrekoh ja hvalu vladaru tog
 ostrva
 172 a mornari na brodu takođe. I krenusmo mi na sever,
 173 ka carskom konaku. Stigosmo do carskog konaka
 174 za dva meseca, kako predskaza aždaja. Tada ja stupih pred
 cara i
 175 prinesoh mu darove, koje donesoh sa onog ostrva.
 176 I tada car izreče meni hvalu pred Savetom carstva i bih
 177 udostojen da dobijem zvanje „carev pratilac“,
 178 i nagrađen
 179 podređenim ljudima.
 180 Eto kako ja sretno pristadoh na kopno, pošto ispih
 181 sve što se moralo ispiti. I, evo, vidiš me. Slušaj me, dakle,
 182 jer je dobro pažljivo saslušati ljude.“
 183 Kaza mi on: „Ne brzaj
 184 saputniče! Ko daje ptici vodu
 185 u zoru, pre no što će je nakon toga zaklati“

(KOLOFON)

186 Dovedeno je sve od početka
 187 do kraja - kako bejaše nađeno napisano
 188 u povesti pisara, vičnog prstima svojim, sina Amenovog,
 Amena, -
 189 neka bude on živ, nepovređen i zdrav!

PRIČA SINUHA

1 Blagorodni, prvak, upravitelj imanja carskih u zemlji nomada,
 2 pravi znanac cara, ljubimac cara, saputnik cara, Sinuhe.
 Ovako
 govori on: „Ja, pratilac carev,
 3 saputnik vladara moga, sluga žena kod odmora cara i
 blagorodne carice, koja to postade milošću cara,
 4 supruge cara Senuserta u Hnum - sutu i kćeri cara Amenem
 heta u
 5 Knefru - Nefru poštovanoj. Godina je trideseta, vreme
 poplava mesec je treći, dan sedmi.
 6 Uznese bog ka zabranu svome, cara Gornjeg i cara Donjeg
 Egipta Shetepibra.
 7 Uznese se on na nebesa i sjedini se sa suncem. Božanska se
 8 put cara stopila se onim ko ga je porodilo. Carski dvor potonu
 u muk,
 9 srca potonuše u tugu. Velike Dveri se zatvoriše,
 10 dvorjani spustiše glave na kolena,
 11 narod ridaše. Otprazilo beše njegovo veličanstvo vojsku
 12 u zemlju Temehu, stariji sin carev
 13 predvodio je, bog blaženi Senusert. Poslao je car Senuserta
 da bi
 14 pobedio tuđine, istrebio žitelje zemlje Čehen. Evo,
 15 vraća se on već, vodi sa sobom roblje iz zemlje Čehen
 16 i svakovrsnu stoku bez broja.
 17 Carevi pratioci poslaše glas na zapadnu obalu
 18 da bi obavestili carskog sina o tome šta se dogodilo
 19 u dvorcu. Nađoše njegove glasnike na putu,
 20 stigoše do njega noću.
 21 Ni časa ne oklevaše Soko - u čas polete sa
 22 pratiocima svojim, čak ne kazavši ništa vojsci svojoj. Glas su
 poslali
 23 takođe i ostaloj carevoj deci, koja sa njom zajedno bejahu sa

vojskom, i pozvaše glasnici jednoga od njih. Stajao sam
nedaleko,
24 a on je razgovarao sa njima.
25 bejahu po strani, i slušah ja njegov glas.
26 Srce se moje uzбудilo, ruke su moje drhtale,
27 treperilo mi čitavo telo - udaljih se ja u skokovima, nađoh
28 busiju i pritajih se u grmlju, oslobađajući
29 put drugima. Uputih se ja na jug,
30 ne pomišljajući već ni na carski konak, jer mislih ja:
31 biće pokolj u Dvorcu i živ iz njega izaći neću.
32 Pređoh ja jezero Maati nedaleko od
33 Sikomora. Zaustavih se na ostrvu Snefru i provedoh dan
34 pored polja. Kad se razdani krenuh ja dalje. Sretoh
35 čoveka na putu. Pozdravi me on sa poštovanjem,
36 a ja ga se bojah. Dođe vreme večeri.
37 Približih se naselju Negau.
38 Zaputih se Nilom na splavu bez krme,
39 gonjenim zapadnim vetrom. Prođoh na istoku
40 kamenolome iznad Vlararke Crvene Gore.
41 I usmerih ja stope moje
42 ka severu. Dospah do Zida Vladara,
43 napravljenog ne bi li odbio nomade i
44 smlavio skitače po pesku.
45 Previjah se u žbunju, strahujući da me sa zida ne vide vojnici,
46 koji behu na straži toga dana. Noću krenuh dalje. Kada se
zemlja ozari dođoh do Petona. Zaustavih se na ostrvu,
47 na Velikom Crnom jezeru. Žeđ me je morila, celog me
obuzela, teško sam disao, grlo je moje gorelo,
48 i ja pomislih: „To je ukus smrti.“ Tada obodrih srce moje i
ovladah telom mojim, jer čuh
49 mukanje stada. Spazih nomade.
50 Prepoznade me njihov vođa - bio je već u Egiptu.
51 Dao mi je vode i namuzao mi je mleka. Pođoh sa njim
52 njegovom plemenu. Prekrasno se oni mimoilaziše sa mnom.
Zemlja me predavaše zemlji!
53 Odoh ja iz Bibla, dođoh do Kedema.
54 Provedoh tamo pola godine. Primi me

55 Amunenshi - on bejaše upravitelj Gornjeg Retena. Reče mi:
„Dobro će ti biti sa mnom
56 slušaćeš reč egipatsku.“ Potom mi reče da zna moja zvanja
57 i da je slušao o mudrosti mojoj
58 - pričali su mu ljudi iz Egipta koji su dolazili k njemu.
Reče on: „Zbog čega si ovde?
59 Da li se nešto dogodilo u carskom konačištu?“ Rekoh mu ja:
60 „Car Gornjeg i Donjeg Egipta Shetepibra uznese se u večno
prebivalište.
61 Šta će dalje biti, ne zna se.“ I slagah ja:
62 „Vratio sam se iz pohoda u zemlju Temehu, i dojavili su mi
šta se desi.
10. A tada se srce moje pomamilo,
63 htelo je da iskoči iz grudi, pa me odvuče
64 na put bekstva, iako me nisu osuđivali, i
65 nisu mi pljuvali u lice, pošto se ja nisam osvrtao na klevete, i
moje ime nije odjekivalo iz usta glasnika.
66 Ne znam šta me dovede u tuđu zemlju - to je nešto od
božanskog providenja, slično onome kada bi se desilo da
čovek iz Delte vidi
sebe u Elefantini, čovek iz Bolota sebe u Nubiji, „Tada mi on
kaza: Šta će u budućnosti biti sa Egiptom bez njega,
67 bez boga prelepog - strah je od njega
68 obuzimao tuđe zemlje kao strah prd Sehmet u godini kuge?“
Rekoh mu ja
69 u odgovor: „Bez sumnje je njegov sin stupio u Dvorac, uzeo
70 nasleđe oca svoga. I on je bog koji ne zna za sebi ravnog,
71 i njemu sličnog ranije ne beše! Vlada on mudrošću,
72 zamisli su njegove prelepe i naredbe gospodske, po
zapovesti se
73 njegovoj dolazi i odlazi. Eto, umirio je on tuđe zemlje čak i
dok je otac njegov prebivao u Dvorcu.
74 Podnosio je on izvešće ocu, kada se ostvarivalo ono šta je
otac predodredio. To je muž
75 moćne ruke, hrabar, nema njemu sličnog kada se, pred
76 očima svih, obrušava na tuđina, kada se približava
neprijatelju.

77 *On lomi rog i čini da malakše ruka neprijatelja njegovih, jer nemaju snagu neprijatelji njegovi da se postroje u bojni red.*
78 *On je onaj koji kažnjava, smrskavajući čela, niko ne može da mu se*
79 *suprotstavi. On široko korača i uništava one koji beže pred njim*
80 *i nema broja onima koji se ne okreću bacajući pogled unatrag. On je mirna srca u času borbe prsa u prsa,*
81 *uvek on svoje lice okreće neprijatelju, nikada mu ne okreće leđa. Smelost je u njegovom srcu,*
82 *kada pred sobom vidi neprijateljsko mnoštvo - srcu svom on ne dopušta neodlučnost.*
83 *Neustrašiv je on, kada vidi nomade sa istoka raduje se, kada napada na azijate uzima štiti svoj i mlavi ih. Ne*
84 *poražava on dvaput ubijajući neprijatelje. Nema toga ko može pobeći od njegove strele. Nema toga*
85 *ko bi mogao da zategne njegov luk. Beže tuđini pred desnicom njegovom kao*
86 *pred silom Velike boginje. Bori se on bez predaha, ne štedeći nikoga i istrebljujući sve da iko živ ne ostane. Svi ga vole, očarani su njime,*
87 *on svakome uliva ljubav. Grad ga voli više nego sebe, poštuje ga*
88 *više nego svoje bogove. Prolazeći pored njega muškarci i žene, pozdravljaju ga*
89 *trepereći - on je car!*
90 *Stekao je on carsku vlast dok još beše u zametku, okrenuo je ka njoj lik svoj dok je još bio mladenac. On umnožava broj savremenika svojih.*
91 *On je jedinstven, ljudima od boga dat. O, kako likuje zemlja kojom on vlada!*
92 *On širi prostore njene. On se odupro zemlji Juga,*
93 *on sa prezirom gleda na zemlje Severa - rođen je on da zdrobi azijate*
94 *i smlavi one koji skitaju po pesku. Pošalji mu glasnika da bi saznao za ime tvoje! Ne govori rdavo protiv njegovog veličanstva!*

98 *Neiscrpna su njegova dobra dela tuđinskoj zemlji koja mu se preda!*
99 *Tada mi on reče: „Nema sumnje, srećan je Egipat jer ga vodi odvažnost njegova.*
100 *Ali, ti si ovde. Bićeš sa mnom. Blago ću ti ja dati.“*
101 *Postavi me on na čelo dece svoje, dade mi stariju kćer za ženu. Dade mi da izaberem zemlju u državi njegovoj -*
102 *najbolju u tom kraju, koja beše na granici*
103 *sa drugom državom. Lepa je to zemlja, zove se Iaa. Rasle su tamo smokve*
104 *i vinograd, i vino je bilo bolje od vode, i beše izobilje meda,*
105 *i mnogo maslinovog ulja. Na drveću behu svakojaki plodovi.*
106 *Ječam i pšenica behu, i bezbrojna stada stoke.*
107 *Velika beše moja korist od njegove ljubavi*
108 *prema meni. Proglasi me upraviteljem*
109 *najboljeg plemena u njegovoj zemlji. Donosiše mi hleb i piće mint*
110 *svakodneвно, i kuvano meso, i pečenu*
111 *pticu, i to - ne računajući pustinjsku divljač,*
112 *koju loviše za mene i klaše preda mnom, i ne računajući ono šta donosiše*
113 *moji psi. Mnogo su dobrog činili meni. I beše mleka*
114 *u svemu kuvanom. I prođe mnogo godina, i sinovi moji*
115 *postadoše atlete: svaki je vladao*
116 *plemenom svojim. Glasnik koji je žurio na Sever ili na Jug, u carsko konačište,*
117 *zaustavljao se kod mene - sve sam ih k sebi zvao.*
118 *Pojio sam žednog i upućivao na put onoga ko bi zalutao.*
119 *Spasavao sam opljačkanog. Azijatima,*
120 *koji moraše da vode borbu protiv tuđinskih vladara,*
121 *savetovah kuda da krenu sa vojskom.*
122 *Mnogo sam godina proveo ja kod upravitelja Retenua na čelu*
123 *vojske njegove. Svaki je narod, na koga sam krenuo, bio pokoren,*
124 *i odlazio je sa pašnjaka svojih i napuštao je izvore svoje.*
125 *Uzimao sam ja kao plen stada njihova, odvodio*

126 njihove ljude, otimao njihove zalihe hrane, ubijajući
muškarce njihove
127 svojom rukom, lukom mojim, mojim pohodima,
128 mojim mudrim predviđanjima. Pokorih ja srce Amunenšijevo.
129 Voleo je on mene jer znade da sam moćan. Postavio je on
mene
130 na čelo dece svoje. Video je on moć
131 ruku mojih. Došao je atleta Retenua. Pozva on mene,
132 u šatoru mome, na dvoboj. Bejaše smeon i nije mu bilo
ravnog. Potčinio je zemlju Retenu
133 s kraja na kraj. Reče da hoće da se bori sa mnom.
Mislio je on
134 da će me ubiti. Mislio je da će u plen uzeti stada moja -
135 tako su ga naučili u plemenu njegovom. Upravnik Amunenši
savetovaše se sa mnom
136 i kazah ja ovako: „Ne poznajem ga, ne idoh
137 mu pod njegov krov. Da li sam otvarao
138 njegova vrata? Da li sam raznosio njegovu ogradu?
139 Zavisti je puno njegovo srce -
140 vidi on kako ja ispunjavam tvoje naredbe. Istina, ja sam kao
bik koji je upao
141 u tuđe stado. Napada na njega bik stada,
142 sudariće se sa njim dugorogi bik. Nema običnog čoveka koji
bi bio
143 omiljen kada bi postao upravitelj. I nema nomada koji bi
144 voleo da ode iz Delte. (...) učvrstiti papirus ka bregu.
145 Ali, treba li pridošlica da pristane da pokaže leđa
svadljivom
146 biku - zbog straha, da svadljivi sa njim ne bi odmerio snage?
147 Ako je srce njegovo žedno boja, neka se zadovolji njegovo
srce.
148 Sem ako bog ne zna šta je sam prdodredio kao sudbinu?
A on zna!
149 Kada je pala noć zategoh ja tetivu na mom luku,
150 savih strele u obolac, dadoh da mač moj lako sklizne
151 u korice, očistih oružje moje. Kada se jutrom okupala zemlja
dođe narod Retenua,

152 sakupiše se plemena njegova, i
153 susedni narodi dođoše - atleta se pripremaše za boj.
154 I, evo, krenu on na mene. Muškarci i žene zašaptaše -
155 svačije je srce strepelo za mene. Mislili su ljudi:
156 „Kako će se on boriti sa njim?“ Štit mu, sekira i kratka
koplja
157 koja držaše, ispadoše iz ruku - naterah ga da iz ruku pusti
sve oružje.
158 Naterah ga ja i tobolac svoj da isprazni - sve strele,
159 do poslednje, jedna za drugom proletele su pored mene.
A tada se baci on na mene.
160 Ustrelih ga - moja strela zarila se u vrat njegov.
161 Kriknu on i pade ničice.
162 Dotukoh ga sekirom i kliknuh pobedonosno
163 na leđima njegovim. Svi Azijati zaurlaše od radosti,
164 a ja izgovorih zahvalnicu bogu Montu. Njegova čeljad ga
oplakivaše. Upravitelj
165 Amunenši okova me svojim zagrljajem. Zavladah
166 njegovim dobrom i uzeh u plen njegova stada. Što htede on
167 da se desi meni - desilo se njemu. Uzeh ja sve šta je bilo u
čadoru njegovom
168 i položih ruku na čitavo njegovo imuće. Tako se uzvisih ja,
uvećah
169 dobro, obogatih se stadima.
170 Tako nagradi bog milošću svojom onoga na koga se ranije
gnevio, koga je prognao
171 u tuđinsku zemlju, i danas je srce njegovo očišćeno od
greha.
172 Ranije bih ja begunac, a sada za mene znaju u carskom
konačištu.
173 Gmizah ja puzeći od gladi, a sada darujem hlebom susede.
174 Bežao je čovek iz sopstvene zemlje, nag,
175 a sada se zorim u odeći od tankog lana.
176 Bežao je čovek bez sapatnika i pratilaca,
177 a sada sam bogat ljudima, prelep je moj dom, veliko imanje
moje
178 i pamte sve o meni u Dvorcu. O bože, ti koji si predodredio

moje bekstvo, ma ko da si ti,
179 budi milosrdan, dovedi me u carsko konačište! Možda
180 ćeš mi dati da vidim kraj u kome će srce moje biti samo
dan.
181 Zašto želja da budem pogreben u zemlji gde sam se rodio?
182 Budi mi u pomoći! Ono što je prošlo - beše prelepo:
183 bog mi je darovao milost svoju. Sada samo da bude još
milosti njegove, da ukrasi kraj onome koga je pre ponizio.
184 Srce je njegovo kucalo za izgnanika u tuđini. I sada je
185 on pun milosti i osluškuje pažljivo molbe iz daleka.
186 i ruka njegova, namenjujući meni lutanje, sada se pruža
tamo
odakle me je nekada otrgnuo.
187 Neka milostiv bude prema meni car Egipta, neka ja budem
živ milošću njegovom!
188 Pozdravljam Gospođu Zemlje, koja je u njegovom Dvorcu!
Da dobijem
189 ja glase od njegove dece, i da se podmladi
190 telo njegovo, jer evo približava se starost:
191 slabost me je obuzela, glava mi je otežala, ruke snagu
izgubile, a
192 noge se više ne pokoravaju umornom srcu. Približavam
se ja
193 odlasku, i odvešće me u Grad Večnosti. Da idem
194 za Vladarkom, i da mi ona nagovesti dobre glase za decu,
i da večnost
195 provede ona nada mnom. I bi javljeno o meni njegovom
veličanstvu, caru Gornjeg i Donjeg Egipta, Heperkaru.
196 I posla njegovo veličanstvo
197 meni carske darove, kao vladaru tuđinske zemlje.
Želeći da obrađuju slugu svoga
198 carska deca u Dvorcu
199 javiše mi o sebi.
200 „Spisak carskog ukaza koji je dostavljen sluzi: o povratku
njegovom u Egipat.
201 (Slede zvanična carska nazvanja)
Hor koji živi svojim rođenjima, Obe Vladarke koje

žive svojim rođenjima, car Gornjeg i Donjeg Egipta,
Haperkara, sin Ra,
202 Senuser, obdaren večnim životom. Carski ukaz pratiocu
carskom, Sinuheu,
203 Tebi je uručen ovaj carski ukaz da bi se ti upoznao:
204 Ti obiđe tuđe zemlje od Kedema do Retenua, i zemlja te je
predavala zemlji
205 po volji srca tvoga. Šta si ti rdavo uradio da očekuješ
kaznu? Ti nisi zlu reč proslavio - neko da odbaci reči tvoje.
206 Nisi hulio na Savet velmoža - neko da opovrgne reči tvoje.
207 Tvojim je srcem ovladala želja da bežiš, ali u mom srcu nije
bilo ničega što bi bilo protiv tebe. Nebo je tvoje carice Nefru,
koja u Dvorcu
208 prebiva u cveću i danas. Prekrivena je njena glava carskim
velom, njena su deca
209 u carskim odajama. Ti ćeš sakupljati dobra koja budu ona
tebi davala. Dakle,
210 pođi za Egipat! Videćeš konak u kome si stasao, ljubićeš
zemlju
211 kod Velikih Dveri i sjedinićeš se sa carskim drugovima.
Ti si već
212 počeo da stariš i već te je muškost napustila. Razmisli o
213 danu ukopa, o onome šta pripada dostojanstvu umrlag.
Dobićeš ti „noć“, i ulje,
214 i pogrebnu ovojnicu iz ruku Tait. Sastaviće za tebe
pogrebnu svitu,
215 pripremiti zlatni grob za mumiju i grobno uzglavlje od
lazurita, i nebo će ispisati nad tobom, i spustiće tebe
216 u drveni sanduk, i bikovi će te povući, i pevači će koračati
pred tobom.
217 Igraće patuljci na ulazu u grobnicu tvoju. Pročitće ti
spisak zaupokojnih žrtava, i evo
218 mnogih žrtovanja kod ulaska do žrtvenika tvojih. Stubovi
tvoje grobnice biće istesani od belog kamena, a porodična
grobница tvoja biće
219 usred porodičnih grobnica carske dece. Nećeš se ti
susresti sa konačnošću u tuđinskoj zemlji, i neće te Azijati

pratiti u mogilu,
 220 i nećeš biti obmotan ovnovskom kožom, i neće nasuti
 humku nad tobom. Kasno je za tebe
 22 I da bludiš po zemlji. Pomisli na slabost. Vрати se! Stigao je
 meni carski ukaz kada sam stajao
 222 usred plemena moga. I pročitaše mi ukaz, i prostrh se ja
 ničice,
 223 i dodirnuh zemlju, i posuh zemljom kosu moju. Obiđoh onda
 moje prebivalište, likujući, i govoriš ja:
 224 „Kako je pripremljeno sve za slugu koga srce odvede u
 tuđinsku zemlju?
 225 Zaista, kako je prelepa milost srca koje spasava mene od
 smrti! I da milostivo dopustiš da naredi,
 226 da okončam svoj telesni život u carskom konačištu.“
 227 „Sluga Dvorca, Sinuhe, govori: „Mir tebi! Prelepo je što je
 poštovanom bogu blagom,
 228 Vladaru Dve Zemlje, ljubimcu Ra, izabraniku boga Montua,
 vladaru Fiv Amonu, nenamerno bekstvo sluge njegovog.
 229 Vladar Dve Zemlje, Sebek, Ra, Hor, Hator, Atum i njegova
 Devetorica,
 230 Sopd, Neferbau, Semseru, Hor sa Istoka, Vladarka Buto
 (neka čuva
 231 ona glavu tvoju), bogovi na vodama, Min usred pustinje,
 Ureret, Vladarka
 232 Punta, Nut, Horur i svi bogovi Zemlje Drage
 233 i ostrva u moru - neka pošalju oni život i vlast nozdrvama
 tvojim, neka te daruju darovima po štedrosti tvojoj,
 234 neka odrede tebi večnost bez prostora i kraja! Da pred
 tobom strah obuzme
 235 ravnice i gore, i da pokoriš ti sve šta ophodi sunčev disk.
 Ovo je molba sluge
 236 gospodaru svome, koji ga spase od Amentija.
 237 Vladar znanja ljudskog, on je znao za roba svoga Sinuhe, i
 da se rob boji to da kaže i da mu je teško i mučno
 238 to da ponovi. Veliki bog, prilika Ra, sam je shvatio svoga
 slugu.
 239 Sluga je u rukama onoga koji o njemu brine; zaista, mesto je

moje u predskazanjima tvojim. Tvoje je veličanstvo
 240 Hor - pobednik, u tvojim su rukama velike moći, veće no u
 svim gorama i ravninama.
 241 Neka naredi tvoje veličanstvo da se pozovu Meka iz
 Kedema, Hentiuše
 242 iz Hentkešua, Menusa iz Fenikije.
 243 Sve su to upravitelji slavni po imenima svojim,
 244 čija se ljubav prema tebi ne menja, ne govoreći o upravitelju
 Retenua: njegov je zemlja - tvoje imanje,
 245 slično psima tvojim. Nepripremano je bilo bekstvo sluge
 tvoga, nisam je smišljao bekstvo u srcu mome,
 246 ne znam šta me je udaljilo je moga mesta. To je
 247 nalik snoviđenju: kao kad bi video sebe stanovnik Delte u
 248 Elefantini, čovek iz Bolota sebe u Nubiji. Zaista nisam slušao
 ja klevete, i nije odjekivalo ime moje
 249 iz usta glasnika. I sve, jer drhtalo je telo moje, a noge se
 250 zaputile da beže - srce me je moje povuklo u bekstvo. Bog
 je predvideo to,
 251 on me je odveo iz zemlje moje. Zaista, nema u meni oholosti,
 i bojažljiv je onaj ko zna zemlju svoju,
 252 i razlio je Ra strah od tebe po ravninama, i užas od tebe
 253 iznad svih gora. Kada budem u tvom konačištu - ti, i samo ti,
 imaš moć da mi zatvoriš
 254 svetost neba. Sunčev disk izlazi po želji tvojoj. Vodu rečnu
 piju
 255 po volji tvojoj. Vetar vije - udišu ga kada ti narediš.
 256 Sluga će tvoj predati dužnost vrhovnog savetnika koju je
 zaslužio u mestu ovom, kome narediš.
 257 Neka postupi tvoje veličanstvo kako samo prosudi, jer mi
 živimo od vazduha koji daruješ nam ti.
 258 Neka vole Ra, Hor, Hator, nozdrve tvoje blagorodne,
 ljubljene od boga Montua, Vladara Five! I neka tvoje
 nozdrve budu večne!“
 259 I eto dođoše k slugi i dozvoliše mu da provede još dan u
 zemlji Iaa.
 260 I predadoh ja dobra moja deci mojoj. Prvenac moj stade na
 čelo plemena,

261 i čitavo moje pleme i sve imuće moje prodoše u njegove
ruke - svi moji ljudi i stoka,
262 svi pašnjaci, sve plodonosno drveće. Krenu potom sluga na
jug.
263 Zaustavih se ja kod Puta Hora. Vođa granične straže
264 poslao u carsko konačište glasnika s vestima o mom
povratku. Naredi njegovo veličanstvo da
265 na put krene iskusni upravnik carskih zemljoradnika i
donesu mi u sudovima
266 carske darove za Azijate, koji su me vodili do Puta Hora.
267 Svakog od pridošlih nazvah po imenu i svaki sluga dobi svoj
deo. Otplovih ja
268 pod jedrima. Mesili smo redom testo i pravili širu, dok ne
dođoh do grada Itu.
269 Zemlja se ozari vrlo rano, i, evo, dođoše i pozvaše me.
Deset je ljudi došlo za mene,
270 da bi me odveli u Dvorac. Dodirnuo sam čelom zemlju među
sfingama.
271 Carska deca čekala su kod vrata s pozdravima.
272 Povedoše mene carski drugovi kroz dvorište sa stubovia u
spokoj.
273 Zatekoh ja njegovo veličanstvo kako sedi na Velikom
Zlatnom Prestolu pod zastorom. Prostrh se ja pred njim
274 ničice i glavu izgubih. Bog
275 mi se obrati milostivo, ja bih sličan onom koga uhvatiše u
mraku.
276 Duša mi je nestala, telo oslabeledo, ne beše mi više srca u
grudima, ne razlikovah ja
277 život od smrti. Reče tada njegovo veličanstvo jednom od
sadruga: „Digni
278 ga, neka govori sa mnom. „Evo, ti dođe. U tuđini, nakon tvog
bekstva, pokori ti tuđinske zemlje.
279 Ali, dođe starost, stiže do njenog puta. Nije malo delo
pogrebenje tela tvoga.
280 Neće tebe Azijati pratiti u mogilu. Ne postupaj, ne postupaj
kao ranije - evo, ni glasa od tebe sada
281 kada je izgovoreno ime tvoje." Bojao sam se prekora i

odgovorih rečima
282 preplašenog: „Što me karaš moj vladaru? Kako da ti na to
odgovorim. Bolje je da ćutim.
283 Izgleda da je to ruka božja: užas koji sada osećam sličan je
onom koji me je naterao u bekstvo, bogom predodređeno.
284 Evo mene pred tobom - moj život pripada tebi. Neka tvoje
veličanstvo postupi po volji svojoj."
285 Naredi njegovo veličanstvo da se dovedu carska deca. Reče
njegovo veličanstvo svojoj carskoj supruzi: „Gledaj,
286 stigao je, evo, Sinuhe, kao azijat je on, pretvorio se u
nomada." Ona jako kriknu a
287 carska deca, u jedan glas, kazaše njegovom carskom
veličanstvu:
288 „Zaista to nije on, care, vladare naš." Reče njegovo
veličanstvo: „To
289 je zaista on." I onda donesoše oni ogrlice svoje - menite i
sistre svoje, i udaraljke svoje,
290 i pružiše njegovom veličanstvu govoreći: „Neka se ruke
tvoje, o care, ispruže
291 ka prelepom - ka ukrasu Vladarke Neba, o neprikosnoveni
vladaru! Boginja zlata neka pošalje
292 večni život tvojim nozdrvama! I neka se s tobom sjedini
Vladarka Zvezda! Neka se spusti Venac Juga dole po matici,
i neka se podigne gore po matici Venac Severa,
293 i neka se sjedine po reči njegovog veličanstva, i neka polože
urej na čelo tvoje! Ogradio si ti
294 prostor ljudima od nesreće. Neka bude tebi milostiv Ra,
Vladar Dve Zemlje.
295 Slava tebi i Vladarki Sveta! Opusti svoj luk, odloži strelu
svoju.
296 Vрати dah onome koji teško diše, a nas daruj darom
prelepim -
297 daruj nam ovog vođu nomada, sina boginje Mehit, Azijata,
rođenog u Zemlji Ljubljenoj,
298 koji se dao u beg zbog straha od tebe, koji je bežao
299 zbog užasa od tebe. No u onome koji je opazio lik tvoj nema
više straha.,

300 *i oko se ne ispunjava užasom videći tebe." Reče njegovo
veličanstvo: „Neka se ne boji*
301 *i ne užasava. Biće on carski sadrug,*
302 *jedan od dvorana.*
303 *Podžite u jutarnji mir, odredite mu*
304 *mesto." Prestade mi obamrlost,*
305 *a carska deca dadoše mi ruke svoje, i podosmo mi ka
Velikim Dverima.*
306 *Odrediše meni mesto u domu carskog sina.*
307 *Tamo je prelepo - prohladna palata,*
308 *i obličja bogova, i lik nebeskog svoda. A svuda neprocenjive*
309 *dragocenosti, a tamo - ruho od carskog platna i*
310 *najbolje carsko mirisno ulje za velmože koje car voli, i*
311 *kod svake dragocenosti - njen poslužitelj. Streše tragove*
312 *godina sa tela mojeg,*
313 *obrijaše me, očeshljaše, studen pustinje ostavih ja,*
314 *staro ruho - u kome skitah po pesku.*
315 *Odeven bejah ja u tanko platno, namazan najboljim uljem i*
316 *legoh*
317 *u postelju. Ostavih ja pesak onima koji žive u njemu*
318 *i bezmirisna ulja - onima koji se njima mažu. Dadoše meni*
319 *dom*
320 *upravnika carskog vrta, bejaše on carev sadrug. Mnogo je*
321 *majstora*
322 *gradilo dom, a svako je drvo ponovo sađeno. Jelo mi*
323 *donosiše iz Dvorca*
324 *tri i četiri puta dnevno,*
325 *ne računajući ono šta davaše carska deca, i ne bi ni u čem*
326 *odlaganja.*
327 *Sagradiše mi piramidu od kamena između piramida.*
328 *Nadzornik nad graditeljima odredi mesto*
329 *gde da je grade*
330 *Nadzornik nad umetnicima pisaše likove.*
331 *Nadzornik nad klesarima*
332 *radiše dletom. Nadzornik nad neimarom Grada Večnosti*
333 *pratiše piramidu. Sve šta se obično polaže u grobnicu*
334 *beše pripremljeno. Odrediše sveštenike za posmrtno svete*

službe.
327 *Odvojiše posmrtni komad zemlje sa poljima na doličom*
328 *mestu*
329 *kako pristaje carskom drugu prvog reda. Statua moja bi*
330 *ukrašena*
331 *zlatom, tkanina na bedrima bi od tankog zlata. Njegovo*
332 *veličanstvo beše naredilo da se tko napravi.*
333 *Nema običog čoveka kome su dali takvo dobročinstvo! I beh*
334 *ja*
335 *u milosti carevoj do dana smrti.*
336 *(Kolofon) Privedeno kraju, kako beše nađeno napisano.*

PRAVDA I KRIVDA

- 1 Reče krivda
- 2 Devetorici: „Neka dovedu Pravdu i oslepe je na oba oka, i neka sedi
- 3 kao vratar kod kapije moga doma." I Devetorica ispuniše sve šta ona reče.
- 4 I prodoše dani, i pogleda Krivda na Pravdu, svoga starijeg brata - i opazi
- 5 mnoge njene vrline. Tada ona reče dvojici sluga Pravde:
- 6 „Uzmite svog gospodara i bacite ga
- 7 zlom lavu i mnogim (...) „Povinovaše se sluge i
- 8 digoše se sa Pravdom. A Pravda (...): „Ne dodirujte me".
- 9 (... ..)
- 10 (... ..)
- 11 (...) I, eto, prođe mnogo dana,
- 12 izašla (...) iz kuće (...)
- 13 (... ..) ne beše sličnog njemu u čitavoj zemlji.
- 14 Tada se oni javiše njoj i rekoše: „Pođi sa nama, pogledaj (...)
- 15 (...) bačen kod groba, i neka sedi kao vratar kod kapije našeg doma."
- 16 Ona odgovori: „Pođi, pogledaj na njega." Služavka pođe i dovede ga.
- 17 Kada ga vide, ona usplamte neizdrživom žudnjom. Kada ga ona vide (...)
- 18 da je on (...) On provede noć s njom, i upozna je onako kako
- 19 upoznaje muškarac. I te noći u utrobi ponese ona dečaka.
- 20 I, evo,
- 21 prođe mnogo dana, i ona rodi sina. I ne beše sličnog njemu u čitavoj ovoj zemlji. Beše on velik (...) i sličan rođenom od boga. Dadoše ga u

- 22 školu. On nauči izvrsno da piše i da obavlja sve muške poslove. On
- 23 u svemu prevaziđe svoje starije drugove, koji bejahu zajedno sa njim u školi.
- 24 Tada mu drugovi rekoše: „Čiji si ti sin? Ti nemaš oca."
- 25 I oni mu se podsmevahu i vređahu ga, govoreći: „Kako stoji, ti nemaš oca!" Tada
- 26 mališan reče svojoj majci: „Ko je moj otac? Hoću da kažem njegovo ime
- 27 mojim drugovima. Svi mi govore: „Gde je tvoj otac?"
- 28 Tako mi govore i vređaju me." Tada majka reče: „Pogledaj, 29 onaj slepac što sedi kod kapije - to je tvoj otac."
- 30 Tako mu odgovori majka. On reče: „Kako je red tebalo bi da sazovem
- 31 tvoju rodbinu i pozovem krokodila!" Mališan uvede
- 32 oca u kuću, posadi ga na stolicu i stavi mu klupicu
- 33 pod noge, i stavi pred njega hleb - dade mu da jede i pije.
- 34 I reče mališan svom ocu: „Ko te je
- 35 oslepio? Reci, da bi mogao da se osvetim." Otac mu reče: „Moj mlađi brat
- 36 me je oslepao." I on ispriča sinu sve što mu se desilo. I sin pođe ne bi li se osvetio
- 37 za oca. Uze deset hlebova, štap,
- 38 sandalovinu, jednu mešinu i jedan mač. Povede on jednog bika.
- 39 prelepog za gledanje, i zaputi se tamo gde je paslo stado Krivde.
- 40 Reče pastiru: „Evo ti deset hlebova, štap,
- 41 i mešina, i mač, i sandalovina - evo ti sve.
- 42 Bika mi pričuvaj dok se ne vratim iz grada." I prođe mnogo dana,
- 43 i bik ostade mnogo meseci
- 44 u stadu Krivde. I, evo, Krivda
- 45 dođe na pašnjak da vidi svoja stada i vide tog bika,
- 46 koji beše prelep za gledanje. Reče svom pastiru: „Daj mi ovog bika da ga pojedem."
- 47 Pastir mu reče: „To nije moj bik (...), ne mogu da ti ga dam."

Tada mu Krivda reče:
48 „U tvojim su rukama svi moji bikovi - daj najboljeg od njih
gospodaru." Čuje mališan
49 da je Krivda uzeo njegovog bika, i zaputi se tamo gde je
paslo stado
50 Krivde. Reče pastiru: „Gde je moj bik? Ne vidim ga
51 među tvojim bikovima." Pastir mu reče: „Svi su ti bikovi na
raspolaganju. Izaberi koga ti drago,
52 koji ti se sviđa." Reče mu mališan: „Postoji li među njima
sličan mome po velični
53 Jer, kada on stoji kod Pajamuna, kraj je njegovog repa u
šipražju papirusa.
54 Jedan se njegov rog odmara na zapadnoj planini, drugi
55 na istočnoj. Mesto njegovog odmora je najdublje korito
reke. I šezdeset se teladi rađa od njega.
56 svakodnevno." Tada mu reče pastir: „Zar postoje bikovi
takve veličine kako ti zboriš?"
57 Tada ga mališan uhvati i dovuče ga do Krivde. A Krivdu
dovuče
58 na sud Devetorice. Bogovi Devetorice rekoše mališanu:
„Neistina (...)
59 mi ne videsmo bika takve veličine o kome ti govoriš."
60 Tada mališan reče Devetorici: „A nož takve veličine, kako vi
govorite, čiji bi vrh bila planina Jal (...)
61 a rukohvat (...) Koptosa, korice božanska grobnica, a pojas
stada Kal (...)?"
62 Potom reče devetorici: „Dobro razmislite Pravdu i Krivdu. Ja
dođoh
63 da se osvetim." Tada se krivda zakle imenom Vladara - neka
bude on živ, nepovređen i zdrav - govoreći: „Kako je večan
Amon, kako je večan Vladar - neka potraže
64 Pravdu i, ukoliko je živ, neka mi oslepe oba oka i neka
budem vratar kod dveri doma njegovog!" Tada se i
65 mališan zakle imenom Vladara: „Neka bude on živ,
nepovređen i zdrav! Kako je večan Amon, kako je večan
Vladar - neka potraže
66 Krivdu i, ukoliko je živ, (... ...) i nek mu udare petsto udaraca

i pet rana,
67 i oslepe ga na oba oka, i neka ga posade kao vratara kod
dveri doma Pravde."
68 (... ...) Pravda i Krivda

(Dalje sledi teško oštećeni kolofon)

DVA BRATA

- 1 Pričaju da su bila dva brata, rođena od iste majke i istog oca.
Starijeg su zvali Anupu, mlađeg Bata. Anupu imaše i kuću
i ženu,
2 a mlađi mu brat beše kao sin: pripremaše on starijem njegovu
odeću i odlaziše sa stokom u polje, i
3 oraše, i ubiraše žetvu u njegove ambare. Sve je to on radio za
brata, sve poljske radove. Mlađi brat
4 beše prelepi mladić, nije bilo sličnog njemu u čitavoj zemlji, i
beše božanska snaga u njemu. I, prođe mnogo dana, a
5 mlađi je brat svaki dan, po ustaljenom redu, išao sa stokom, i
svako se večer vraćao sa bremenom
6 svakojakih pojskih trava i mlekom, drvetom i svakakvim
prelepim dobrima polja, i sve slagalaše pred bratom svojim,
koji je
7 sedeo sa svojom ženom, i pio, i jeo, a potom se udaljavao u
tor da bi noć proveo među stokom svojom.
8 (...) A nakon toga, kada bi zemlju jutro obasjalo, i kada je
nastupao novi dan (...), kuvao je jelo i stavljao ga pred brata
svog starijeg,
9 a ovaj mu davaše hleb za polje, a on izgoniše stado svoje da
pase u polju i hođaše za svojim stadom
10 A životinje mu govoriše: „Dobra je trava tamo ili tamo“ - i on
slušaše i vodiše stoku tamo
11 gde je obilje prekrasne trave, kako je stoka htela. I stoka
koju on napasaše sva se gojila i davaše priplod
12 veoma štedro. I onda, kada dođe vreme setve, stariji mu brat
reče: „Pripremi nam zapregu (...)
13 oraćemo, jer se polje pomolilo nakon poplave, dobro je za
setvu. I ti ćeš poći u polje,
14 doći ćeš sa zrnom za sejanje, jer ćemo sa oranjem početi
sutra ujutro.“ Tako on reče.
15 I mlađi brat uradi sve šta mu stariji reče, sve šta mu ovaj

- reče: „Uradi to!“ I nakon toga kada je u zemlju jutro
obasjalo,
16 i kada je počeo naredni dan, oba pođoše u polje sa zrnom za
sejanje. I njihova srca
17 likovaše veoma i radovaše se svojim poslovima i jedva
čekaše da počnu sa radom. I prođe mnogo dana,
18 a braća behu u polju i prestadoše da seju - potrošiše sve
zrno. Tada stariji posla brata u selo,
19 rekavši: „Požuri i donesi nam zrno iz sela.“ Mlađi zateče
snahu svoju
20 kako se češlja. Reče joj: „Diži se i daj mi zrno, žurim natrag,
stariji me brat čeka u polju. Ne oklevaj!“ Ona mu reče: „Idi i
21 otvori ambar, i uzmi sam koliko ti treba - neću da ostanem
dopola neočešljana.“ Tada mladenac pođe
22 u svoj tor i uze veliku posudu. Hteo je da ponese dosta zrna.
Natovari se on
23 pšeničnim i ječmenim zrnom i izađe iz ambara. Tada mu ona
reče: „Kakvo je to breme na plećima tvojim?“ On joj reče: „Tri
hara
24 pšenice, dva hara ječma, sveukupno pet hara - eto kakvo je
breme na plećima mojim.“ Tako on reče. Ona tada reče:
„Mnogo je snage
25 u tebi! Gledam tvoje vrline svakodnevno.“ I požele srce njeno
da ga upozna, kako se muškarci poznaju.
26 Ustade ona, zagrlila ga, reče mu: „Hajdemo, legnimo
zajedno na tren. Na korist će ti to biti - napraviću
27 ti lepu odeću.“ Tada je mladenac postao nalik gnevnom
panteru sa juga (...) zbog
28 pokvarenih reči koje ona izgovori, i ona se ispuni strahom. I
on počeo da joj govori, i reče: „Šta je sad ovo? Zar ti meni nisi
29 kao majka, a tvoj muž kao otac, zar mi on nije stariji brat, on
me je odgajio.
30 Kakvu si mi to podlost rekla! Ne ponovi mi to više nikada, a
ja neću reći nikome, i zamuci će usta moja da o ovom
31 ne bi čuo niko od ljudi.“ I on podiže svoje breme i ode u
polje. Dođe do brata i latioše se oni opet posla i
32 prionuše trudu svom. I, eto, kada pade večer, stariji brat pođe

u dom svoj,
33 a mladi pogna stado, natovarivši se svim blagom poljskim.
34 U selo pogna on stado svoje da bi prenoćilo stado u svom
toru. I, eto, žena starijeg brata beše u strahu
35 zbog reči koje je izrekla. Uze ona salo i natrlja se njim, kao
da je pretrpela batine - ne bi li rekla
36 mužu svome: „Evo, brat me je tvoj mladi izudarao." A muž se
vratio uveče, kao i
37 svaki dan, kako to već običaj beše. Uđe on u dom svoj i
zateče ženu svoju kako leži kao da je bolesna.
38 Ne izli mu ona vodu na ruke kao obično, ne upali svetlost
pred njim, i kuća bejaše u mraku. Ležala je, žaleći se
39 na muku. Muž joj reče: „Ko te je uvredio?" Ona mu reče:
„Niko me ne uvredi do tvoj mladi
40 brat. Dođe on da uzme za tebe zrno, zeteče me samu, i reče
mi: „Hajde da legnemo
41 zajedno na tren. Stavi svoju periku." Tako on reče. Ali ja ne
htedoh da ga slušam. „Zar nisam ja mati tvoja? Zar ti brat tvoj
nije kao otac?" Tako mu ja rekoх.
42 On se preplaši i izudara me, samo da ti ja ne bih rekla. Ako
ga ostaviš u životu ja ću umreti. Eto, kada
43 on dođe (...), eto ja nastradah zbog tog pokvarenog nauma
koji on beše hteo juče da ostvari." Tada stariji brat
44 postade sličan panteru sa juga. On naoštri svoj nož i stegnu
ga u ruci svojoj. Stade iza vrata
45 tora, ne bi li ubio svog mlađeg brata kada se uveče vrati i
počne da ugoni stado svoje
46 u tor. I, eto, kada je sunce zašlo, mladi brat, pod bremenom,
po svakodnevnom svom običaju, svakakvih poljskih trava,
47 dođe. I prva krava uđe u tor. I reče ona svom pastiru: „Evo,
stariji brat tvoj stoji
48 sa nožem ne bi li te ubio. Beži od njega!" I ču on šta reče
prva krava.
49 Uđe i druga krava i reče isto. Tada pogleda on pod vrata tora
50 i vide bratovljeve noge, njega koji stajaše iza vrata s nožem
u rukama.
51 Tada spusti on breme svoje na zemlju i nagnu da beži, da se

spase. A stariji brat
52 udari u trk za njim, sa nožem u ruci. Tada mladi pozva u
pomoć boga Ra - Horahti, moleći:
53 „Vladaru blagi! Ti koji izričeš presudu lažljivim i pravednim!"
54 I prihvati Ra njegovu molbu. I zapovedi Ra da poteče voda
između njega i njegovog brata
55 i da vrve krokodili u toj vodi. I, eto, nađe se jedan od braće
na jednoj obali, drugi na drugoj.
56 I, eto, stariji udari sebe dvaput po ruci, prekorevajući se što
nije ubio mlađeg. Tada
57 mu se obrati mladi s druge obale i reče: „Ostani gde si dok
jutro ne obasja zemlju. Kada se pojavi sunčev disk sudiću se
58 s tobom pred njegovim likom, a on će dati po zaslugama i
lažljivom i pravednom - jer ja neću ostati s tobom (...) na veki,
59 neću biti tamo gde si ti, nego ću otići u Dolinu Kedrova. „I,
eto, zemlju je jutro obasjalo, i počeo je naredni dan.
60 i digao se Ra - Horahti, i braća su gledala jedan drugog.
I tada poče govoriti mladi i reče ovako:
61 „Šta to znači? Ti si se nagao u trk za mnom ne bi li me
pokvareno ubio! A ti, čak, ne htede ni da saslušаш moje reči!
Evo me - ja sam tvoj mladi brat,
62 zar mi ti nisi kao otac? Zar mi tvoja supruga nije kao majka?
A uistinu je tako! Kada si me poslao da donesem zrno,
tvoja mi
63 žena reče: „Hajde, da legnemo zajedno." Vidi kako je ona
sve izokrenula i preokrenula u očima tvojim!" Posle toga
64 on pripovedi bratu o svemu što se dogodilo između njega i
snahe. I zakle se on imenom Ra - Horahtija i prozbori:
65 „Dakle, šta znači to što si ti uradio u trk za mnom i želiš da
me pokvareno ubiješ nožem zbog razvratnice?" I uze on
66 oštri list trske, i odseče sebi skriveni ud, i baci ga u vodu, a
potom ga riba som proguta. I
67 liši on sebe snage, i postade nesrećan, a stariji se brat sav
skruši u srcu svome i naglas zaplaka, ali ne mogaše da dođe
do brata svoga mlađega zbog vode, koja je vrvela od
krokodila.
68 A obrati se njemu mladi i reče: „Zašto si ti mislio o samo

jednom rđavom, zašto se nisi setio bilo čega dobrog što sam
ja uradio za tebe? Pođi sada svome domu,
69 i sam idi za svojom stokom, jer ja neću više biti tamo gde si ti,
već idem u Dolinu Kedrova. Evo šta ćeš ti učiniti za mene -
priteći ćeš mi u pomoć, ukoliko
70 doznaš da se sa mnom desilo nešto loše. Ja ću iščupati moje
srce i staviću ga na vrh kedrovog cveta. Ukoliko poseku
kedar i obore ga na zemlju,
71 doći ćeš da potražiš moje srce. I ukoliko ti sedam godina
prođe u traganju - nemoj klonuti duhom. A kada ga nađeš,
stavi ga u sud sa svežom vodom, a ja ću oživeti i osvetiti se
72 tome ko mi je učinio zlo. A da se sa mnom nešto loše
dogodilo, znaćeš kada ti budu dali u ruke pivo a ono se
najednom prospe. Ne oklevaj tada ni časa!" I pođe on
73 u Dolinu Kedrova, a stariji brat pođe svom domu, uhvativši se
za glavu i posipavši se prašinom. I dođe on kući, i ubi
74 ženu, i baci je psima, i sede da oplakuje brata svoga. I prođe
mnogo dana, i mlađi brat bi u Dolini Kedrova,
75 i bi sam. Dane je on provodio u lovu na pustinjsku divljač,
uveče je legao da spava pod kedrom, na vrhu čijeg bi cveta
položio srce svoje.
76 I, eto, prođe mnogo dana, i on sopstvenim rukama diže sebi
u Dolini Kedrova dvorac
77 pun svemogućih prekrasnih stvari, i zažele da se okruži
porodicom. I, eto izađe on iz svog dvorca i susrete se sa
Devetoricom.
78 Bogovi su išli, ostvarujući ono šta su predodredili za čitavu
zemlju. Rekoše Devetorca, obraćajući mu se:
79 „Hej, Bata, biče Devetorice, živši ovde u inokosništvu, pošto
si napustio selo svoje zbog žene Anupuove, brata tvoga
80 starijeg? Znaj, ubijena je njegova žena, osvetio si se." I ispuni
se srce bogovima skrušenošću
81 potpuno zbog njega. Reče Ra-Horahti bogu Hnumu: „Sazdaj
za Batu ženu, da ne bi
82 živeo inokosno." I Hnum mu sazda suprugu. Telom je i licem
bila ona lepša od svih žena
83 u čitavoj zemlji. Seme svih bogova beše u njoj. I, eto,

obратише se Sedam Hator da je pogleda i rekoše
84 jednoglasno: „Ona će umreti od mača." Bata je želeo veoma
mnogo i ona se doselila u njegov dvorac. I provodi on dane
85 u lovu na pustinjsku divljač, i donosiše ulov kući, i polagaše
ga pred nju. A posle reče joj: „Ne izlazi napolje da te ne bi
86 more zahvatilo; nećeš moći da se spaseš pošto si žena. Moje
srce počiva na vrhu
87 kedrovog cveta. Ako ga neko nađe, ja ću biti poražen." I on
jojtkri sve
88 do tančina. I, eto, prođe mnogo dana, i Bata pođe u lov kako
je već navikao.
89 Izađe žena da prošeta pod kedrom blizu njene kuće. Opazi
je more,
90 pokrenu zbog nje svoje talase. Ona pobeže i sakri se u kuću.
A more
91 se obrati kedru i reče: „Uhvati je za mene!" I kedar pribavi
za more pramen njenih vlasi, a
92 more ih odnese u Egipat izbaci na obalu, tamo gde su radili
faraonovi perači rublja - neka bude on živ, nepovređen i
zdrav! I miris
93 njene kose natopi faraonovu odeću - neka bude on živ,
nepovređen i zdrav! I njegovo veličanstvo je grdilo svoje
perače rublja, neka bude on živ, nepovređen i zdrav!" Tako
grdiše perače rublja svakodnevno, a perači rublja nisu znali
94 šta da rade. I nadzornik faraonovih perača rublja - neka
bude on živ, nepovređen i zdrav - izađe na obalu, i teško mu
beše veoma u srcu
95 zbog toga što ga je svakodnevno grdio faraon. Zaustavi se on
na uzvišenju, baš ispred pramena vlasi
96 koji bejaše u vodi. I on pođe da se spusti i da ga uzme.
Pokazalo se da je miris pramena tako prijatan da ga on uze i
ponese faraonu - neka bude on živ, nepovređen i zdrav!
97 I pozvaše mudre pisce faraonu - neka bude on živ,
nepovređen i zdrav - i rekoše oni faraonu - neka on bude živ,
nepovređen i zdrav - ovako: „To su vlasi
98 device boga Ra - Horahti, seme svih bogova je u njoj. To je
dar tebi iz tuđe zemlje. Pošalji

- 99 *izaslanike svoje u sve tuđinske zemlje ne bi li je našli. A kada je u pitanju izaslanik koji će poći u Dolinu Kedrova, neka ga prati mnogo*
- 100 *ljudi da bi je ovde doveli." Tada reče njegovo veličanstvo - neka bude on živ, nepovređen i zdrav - ovako: „Zaista je prelepo to što vi rekoste."*
- 101 *I bi dozvoljeno njima da se udalje. I, eto, prođe mnogo dana a izaslanici otposlati u tuđinske zemlje, vratiše se i dojaviše njegovom veličanstvu - neka bude on živ, nepovređen i zdrav - ovako:*
- 102 *„Ne vratiše se izaslanici u dolinu Kedra - sve ih pobi Bata i samo jednoga poštede, da on o svemu izvesti njegovo veličanstvo - neka bude ono živo, nepovređeno i zdravo!"*
- 103 *Tada njegovo veličanstvo - neka bude ono živo, nepovređeno i zdravo - naredi da se uputi mnoštvo vojnika i dvokolica,*
- 104 *i s njima žena, kojoj položiše u ruke svakakve prelepe ukrase za žene. I žena se vrati u*
- 105 *Egipat sa Batinom suprugom. I svi likovaše u čitavoj zemlji. I njegovo veličanstvo - neka bude ono živo, nepovređeno i zdravo - zavole je*
- 106 *veoma i proglasi je „Velikom miljenicom." I govoriše sa njom i htjede da govori o*
- 107 *njenom suprugu. I reče ona njegovom veličanstvu - neka bude on živ, nepovređen i zdrav - ovako: „Neka sruše kedar - i on će umreti."*
- 108 *I faraon naredi da se pošalju vojnici pod oružjem i da se obori kedar. I vojnici dođoše do*
- 109 *kedra i posekoše cvet na kome je počivalo Batino srce.*
- 110 *I Bata istog časa umre. Kada zemlju ozari svetlost i nastupi sutrašnji dan, dan nakon onog kada je oboren*
- 111 *kedar, Anupu, Batin stariji brat, uđe u svoj dom.*
- 112 *Sede da opere ruke svoje. I dadoše mu sud sa pivom i izli se ono preko ivice;*
- 113 *dadoše mu drugi sud, s vinom, a ono se zamuti. Tada uze on svoj*
- 114 *štap, i svoju obuću, i odeću svoju, i oružje. I zaputi se on u*

- 115 *Dolinu Kedrova. I uđe on u dvorac brata svog mlađeg i nađe brata gde leži*
- 116 *na postelji, mrtav on beše. Zaplaka stariji brat kada vide mrtvog mlađeg brata. I pođe on*
- 117 *da traži srce brata svog mlađeg pod kedrom, na mestu gde je mlađi noću spavao.*
- 118 *Tri godine provede stariji brat tražeći srce i ne može da ga nađe. I kada poče četvrta godina, zažele on da se vrati u Egipat.*
- 119 *Reče on u sebi: „Sutra se vraćam u Egipat." Posle toga, kada zemlju jutro ozari i poče naredni dan, opet*
- 120 *pođe on do kedra i provede dan tražeći srce brata svoga mlađega, i vrati se uveče, ophrvan mišlju da nađe srce, barem ono što je od njega ostalo.*
- 121 *I, eto, nađe on zrno graška, a to beše srce brata njegovog mlađeg. Uze on sud sa svežom vodom,*
- 122 *i baci u njega zrno graška, i sede, onako kako je navikao svakog dana da radi. Kada pade noć,*
- 123 *srce beše upilo u sebe vodu, i Bata zadrhta čitavim telom, i pogleda brata svoga,*
- 124 *a u to vreme srce njegovo beše još u posudi. I tada stariji brat, Anupu, uze sud sa svežom vodom,*
- 125 *gde počivaše srce brata njegovog mlađeg, i dade mu ga da ga ispije. I dođe srce na mesto svoje, i bi Bata isti onakav kakav i pre beše. I oni*
- 126 *zagrliše jedan drugog, i počеше razgovarati jedan sa drugim. I reče mlađi brat*
- 127 *starijem: „Eto, pretvoriću se ja u velikog bika, boja će njegova biti prelepa, zamisli njegove tajne,*
- 128 *i sešćeš ti meni na leđima po izlasku sunca, i bićemo tamo gde je moja*
- 129 *žena. Osvetiću sebe. Povešćeš me tamo gde je njegovo veličanstvo, jer će ti njegovo veličanstvo izreći hvalu što ćeš me dovesti faraonu - neka bude on živ, nepovređen i zdrav! - nagradiće tebe sa toliko*
- 130 *zlata i srebra koliko si sam težak, jer ću ja biti čudo veliko,*
- 131 *i likovaće narod u čitavoj zemlji, tada ćeš se ti vratiti u selo*

svoje." I, nakon toga, kada jutro zemlju
 132 ozari, i poče naredni dan, Bata se okrete u obličju, o kome
 je govorio bratu svom starijem. I tada Anupu,
 133 brat njegov stariji, sede zorom na njegova leđa, i dođe do
 mesta gde prebivaše njegovo veličanstvo. I dojaviše
 134 njegovom veličanstvu - neka ono bude živo, nepovređeno
 i zdravo - o biku. I njegovo veličanstvo osmotri bika i
 obradova se veoma. I bi predviđeno kako već priliči, veliko
 135 pinošenje žrtve, i govoriše: „Čudo se veliko dogodilo!" - i
 likovaše narod po svoj zemlji. I
 136 nagradiše starijeg brata zlatom i srebrom koliko težak beše
 i vrati se on u selo svoje, i dadoše mu neizmerno mnoštvo
 137 ljudi i svakojakog dobra, jer faraon - neka bude on živ,
 nepovređen i zdrav - zavole njega veoma, više od bilo kog u
 čitavoj zemlji.
 138 I, eto, prođe mnogo dana, i bik dođe tamo gde se spremaše
 obed, i stade do Velike
 139 Ljubimice, da porazgovara sa njom, i reče: „Gledaj, ja sam
 zaista živ." Ona reče:
 140 „Ko si ti?" On joj reče: „Ja sam Bata. Ja znam kada
 141 si ti tražila od faraona - neka bude on živ, nepovređen i
 zdrav! - da obori kedar, to si tržil zbog mene, da bih j umro.
 Ali, gledaj,
 142 zaista sam ja živ, bik sam ja." Ona se strašno prepade kada
 ču ove reči koje
 143 joj uputi muž. On tada izađe iz prostorija u kojima pripremah
 u obed. Njegovo veličanstvo - neka bude ono živo,
 nepovređeno i zdravo! - zasede, ne bi li provelo prijatan
 dan sa svojom ljubimicom. Ona
 144 nali vino njegovom veličanstvu - neka bude ono živo,
 nepovređeno i zdravo! - i njegovo veličanstvo beše sa njom
 veoma milostivo. I ona reče njegovom veličanstvu - neka bude
 ono živo, nepovređeno i zdravo! - ovako: „Bogom mi se za-
 kuni i reci: „Sve šta tražiš učiniću za tebe".
 145 I on je slušao sa pažnjom, a ona govoraše: „Daj mi da
 jedem pečenje od toga bika, jer nećemo ništa bolje od toga
 videti." Tako reče ona faraonu. I njegovo veličanstvo faraon -

neka bude on živ, nepovređen i zdrav! - bi veoma ozlojeđeno
 time šta ona reče, i
 146 bi skrušen zbog bika čitavim svojim srcem. I, nakon toga,
 kada zemlju jutro ozari i nastupi naredni dan, objavi on
 veliko prinošenje žrtve.
 147 I poslaše prvog mesara faraonovog - neka on bude živ,
 nepovređen i zdrav! - da zakolje bika.
 148 Narediše da se posle toga bik zakolje. I kada on već bi na
 leđima slugu, i mesar mu nanese
 149 ubod u šiju, padoše dve kapi krvi kod dovratka Velikih
 Dveri njegovog veličanstva - neka bude ono živo, nepovre-
 đeno i zdravo! - jedna kap na jednu stranu Velikih Dveri
 faraona
 150 - neka bude on živ, nepovređen i zdrav! - a druga na drugu,
 i izrastaše iz njih
 151 dve velike dojke, i svaka od njih beše savršena. I pođoše da
 jave o tome faraonu - neka bude on živ, nepovređen i
 zdrav! - irekoše ovako:
 152 „Čudo se desilo, veliko, o faraonu - neka on bude živ,
 nepovređen i zdrav!" I likovaše u
 153 čitavoj zemlji, prinosiše žrtve čudesnom drveću. I, eto,
 prođe mnogo dana, i njegovo veličanstvo - neka bude
 ono živo, nepovređeno i zdravo! -
 154 pojavi se na oknu lazurnom, sijajući likom svojim, s vencem
 od cveća na vratu, a potom
 155 izjaha iz dvorca faraona - neka bude on živ, nepovređen i
 zdrav! - da bi bacio pogled na obe dojke. I Velika Ljubimica
 izjaha za faraonom - neka bude on živ, nepovređen i zdrav! -
 156 I tada njegovo veličanstvo - neka bude ono živo,
 nepovređeno i zdravo! - sede pod jednu od dojki i probese-
 di sa svojom suprugom. I reče bik: „Hej, lažljivice! Ja sam
 157 Bata, živ sam uprkos tvojoj pokvarenosti. Znam da si sve
 uradila da bi faraon - neka bude on živ, nepovređen i zdrav! -
 naredio da se obori
 158 kedar. Pretvorio sam se ja u bika. A ti si sve uradila da bi me
 ubili." I, eto, prođe mnogo dana, i
 159 ustade Ljubimica, i nali vino faraonu - neka bude on živ,

nepovređen i zdrav! I njegovo veličanstvo bi sa njom vrlo milostivo. I reče ona njegovom veličanstvu - neka bude ono živo nepovređeno i zdravo! - ovako:

160 „Bogom mi se zakuni i reci: „Šta mi god ljubimica zatraži - ispunicu joj." Tako reci!" I on je slušaše

161 pažljivo, i ona reče: „Naredi da se poseku te dojke i da se od njih načini divni nmeštaj."

162 I njegovo veličanstvo sasluša sve šta ona reče. I sledećeg časa njegovo veličanstvo - neka bude ono živo, nepovređeno i zdravo! - naredi

163 da se pošalju vešti majstori, i da poseku oni dojke za faraona - neka bude on živ, nepovređen i zdrav!
A carska supruga,

164 ljubimica, gledaše to. I odskoči iver, i ulete ljubimici u usta, i ona

165 ga proguta i isti čas zanese. I njegovo veličanstvo naredi da se

166 od posečenog drveća načini sve šta ona želi. I, eto, prođe mnogo dana, i ona

167 rodi sina. I dođe k faraonu - neka bude on živ, nepovređen i zdrav! - s glasom: „Rodi ti

168 se sin!" I pokazaše ga faraonu. I njegovo veličanstvo odredi njemu dojkiju i telesnu stražu. I

169 likovaše u čitavoj zemlji. I zasede njegovo veličanstvo, ne bi li provelo prijatan dan, i

170 izbivaše ono u radosti. I njegovo veličanstvo - neka bude ono živo, nepovređeno i zdravo! - voleše mladenca veoma i od prvog viđenja i imenova ga carskim sinom Kuš.

171 I, eto, prođe mnogo dana, i njegovo veličanstvo - neka bude ono živo, nepovređeno i zdravo! - odredi njega

172 za naslednika čitave zemlje. I prođe mnogo dana, i

173 mnogo leta bi on naslednikom čitave zemlje. I njegovo veličanstvo - neka bude ono živo, nepovređeno i zdravo, uznese se k nebu.

174 I reče tada faraon: „Neka mi se pozovu sve moje velmože, a faraon - neka bude on živ, nepovređen i zdrav! - ispriповe- daće im o svemu što

175 se desilo sa njim. „I dovedoše njegovu ženu. I on je optuži pred njima. I rekoše oni: „Da."

176 I dovedoše mu starijeg njegovog brata.

177 I odredi on njega za naslednika čitave svoje zemlje. I beše on car Egipta trideset leta, a

178 onda umre. I stariji brat njegov stupi na njegov presto na dan pogreba. (Kolofon) Sve je privedeno kraju

179 prelepo i mirno - za dušu pisara iz riznice faraonove - neka bude on živ, nepovređen i zdrav! - pisara Kagabu,

180 pisara Hori, pisara Merimne. Obavi sve pisar Inana, vladar ove knjige. Ukoliko neko počne da osporava istinitost njenu, neka mu bog Tot bude neprijatelj.

OSUĐENI CAREVIĆ

- 1 (... ...)
- 2 (... ...)
- 3 (... ...)
- 4 *Kazuju o jednom caru, kako on ne imaše sina i kako on tražiše sina od bogova svoje zemlje (...)*
- 5 *I zapovediš bogovi da on dobije sina, i provede car noć sa svojom ženom i ona (...) zanese. Kada proteknu*
- 6 *predodređeno vreme, rodi ona sina. I dođe boginja Hator da predskaže sudbinu mladencu. I proreče ona:*
- 7 *„Umreće od krokodila, ili od zmije, ili od psa." Oni, koji behu postavljeni za službu mladencu, čuše to i dojaviše*
- 8 *njegovom veličanstvu - da bude ono živo, nepovređeno i zdravo! I tada se njegovo veličanstvo - da bude ono živo, nepovređeno i zdravo! - ožalosti i tuga mu ispuni srce. I naredi tada njegovo veličanstvo -neka bude ono živo, nepovređeno i zdravo! - da se sagradi kuća od kamena*
- 9 *u pustinji i da se nastani ljudima i napuni svakovrsnim prelepim stvarima iz carske palate - da bude on živ, nepovređen i zdrav! - da bi sin njegov živio u toj kući i da ne bi izlazio napolje. I, eto,*
- 10 *poraste mladić i jednom se pope na krov kuće i vide na putu čoveka, a iza njega psa.*
- 11 *Tada reče carević sluzi koji stajaše pored njega: „Šta se ono tamo kreće za čovekom na putu?"*
- 12 *Sluga reče: „To je pas". Carević reče: „Neka mi dovedu jednog isto takvog." Tada sluga ode da dojavu njegovom veličanstvu*
- 13 *- neka bude on živ, nepovređen i zdrav! Tada njegovo veličanstvo - neka bude ono živo, nepovređeno i zdravo! - reče: „Nabavite mu jedno maleno štene da se ne bi žalostio." I dovedoše njemu štene.*
- 14 *I prodoše dani, i stasa carević čitavim telom svojim,*

- 15 *i reče ocu: „Što mučno sedim neprestano, pod ključem? Ionako sam osuđen od moje sudbine. Hajde, dozvoli mi*
- 16 *da postupam po želji srca moga, dok bog ne postupi po volji svojoj!" I tada dadoše mu zapregu za kola, dadoše mu svakojako*
- 17 *oružje, i dadoše mu slugu da mu bude pri ruci, i uputiše ga na istočnu obalu.*
- 18 *I rekoše mu: „Zaputi se po volji srca svoga!" I pas njegov beše sa njim. I zaputi se on po volji srca svoga u pustinju i hraniše se najboljom od divljači iz pustinje.*
- 19 *I, eto, dođe on do imanja namesnika Naharine. I, eto, ne imaše namesnik Naharine druge dece*
- 20 *osim kćeri. I bejaše sagradio za nju dom, a prozor bejaše nad zemljom*
- 21 *sedamdeset lakata. I naredi namesnik Naharine da se sazovu sinovi svih upravitelja zemlje sirijske i reče im:*
- 22 *„Ko doskoči do prozora moje kćeri taj će je dobiti za ženu."*
- 23 *Mnogo dana prođe u jalovim pokušajima i, eto, prolaziše pored doma mladić sa kolima. I pozvaše sinovi namesnika*
- 24 *mladića u svoj dom, i dadoše mu da se umije, i dadoše hranu njegovoj zaprezi, i uradiše za njega sve šta su mogli - namazaše mu telo mirisnim uljima, prepovezaše mu noge, dadoše*
- 26 *hleb njegovom slugi. I, razgovarajući, rekoše mu: „Otkuda stiže ti prelepi*
- 27 *mladiću?" Reče im on: „Sin sam ja ratnika iz zemlje egipatske.*
- 28 *Majka mi je umrla. Otac se drugi put oženio. Maćeha me je omrzla i ja pobegoh od nje." I oni ga zagriše*
- 29 *i izljubiše. Mnogo dana prođe nakon toga i on reče sinovima namesnikovim:*
- 30 *„Šta vi činite (...)" (... tri meseca ranije. Od tog vremena mi i skaćemo.*
- 31 *Ko doskoči do prozora, tome će*
- 32 *namesnik Naharine dati kćer za ženu." Reče im on: „Da me noge ne bole pošao bih i ja da skaćem*
- 33 *sa vama zajedno." I odoše oni da skaću, kao i svakoga dana,*

a mladić
34 stajaše po strani i posmatraše ih. I lice kćeri namesnikove
okrete se ka njemu, i
35 nakon toga pođe on da skače sa ostalima. Skoči mladić i
doskoči do prozora.
36 I kćer namesnikova poljubi ga i
37 zagrli. I, eto, otpraviše se da jave namesniku. Rekoše mu:
„Jedan čovek doskočio je
38 do prozora tvoje kćeri." A namesnik upita: „Kog je upravitelja
to sin?" Rekoše mu:
39 „To je sin nekog ratnika, pobegao je on iz zemlje egipatske
od svoje maćehe." Tada
40 se namesnik Naharine strašno razgnevi. Reče: „Zar
41 da ja dam svoju kćer beguncu iz Egipta? Neka se on vrati
svojoj kući!" I prenesoše mladiću: „Vrati se tamo odakle si
došao!"
42 I tada kćer namesnikova zagrli mladića i zakle se imenom
božjim, rekavši: „Kako je večan bog Ra - Horahti, tako ja,
43 ukoliko mi otmu ovog mladića, neću zalogaj staviti u usta,
neću uzeti gutljaj vode, umreću tako."
44 Tada pođoše da dojavu sve šta je ona rekla njenom ocu, i on
naredi da se pošalju ljudi i ubiju mladića,
45 na mestu na kom se zatekao. Ali kćer reče glasnica:
„Kako je večan Ra, ako ću ja, ukoliko njega ubiju, tu
umreti istog časa kada sunce zađe.
46 Ni časa neću ostati živa nakon njegove smrti." Tada se
otpraviše da o tome dojavu njenom ocu, i on naredi
47 da se dovede mladić zajedno sa njegovom kćeri. Tada
mladić (...) u isto vreme kada je kćer namesnikova
48 ušla kod oca (...) I zagrli njega namesnik i poljubi ga. I reče
mu: „Kazuj mi o sebi -
49 ti si mi kao sin." Mladić reče namesniku: „Ja sam sin ratnika
iz zemlje egipatske. Majka je moja umrla. Otac mi uze
drugu ženu,
50 ona me je zamrzla i ja pobegoh." Namesnik mu dade za ženu
svoju kćer. I dade mu
51 polje i kuću, a i stoku i drugo svakojako dobro. I, eto, prođe

nakon toga mnogo dana, i reče mladić
52 ženi: „Osuđen sam od tri predskazanja - krokodila, zmije i
psa." Žena mu reče: „Naredi
53 da ubiju tvog psa." Reče joj on: „Neću da naredim da ubiju
psa koga sam dobio još kao štene i odgajio ga."
54 Od tog časa žena veoma čuvaše muža, ne dozvoljavajući mu
da izlazi sam.
55 Na sami dan kako mladić dođe iz zemlje egipatske, ne bi li
(...), krokodil,
56 koji bejaše jedno od predskazanja (...) pojavi se pored (...)
57 (...) u jarku sa vodom. Ali bejaše u tom istom jarku sa vodom i
moćni vodeni duh. I ne dozvoli duh krokodilu da izađe
58 iz vode, a krokodil ne davaše duhu da se vine.
59 Kada se diže sunce, oni su se borili, iščezavajući i
pojavljujući se u dvoboju, i tako - ne dan, a puna tri meseca.
60 I, eto, protekoše i prodoše dani, i mladić zasede ne bi li
proveo dan pun radosti u svojoj kući. A nakon toga, kada
utihnu
61 večernji vetar, mladić leže na svoju postelju, i san ga
savlada. Tada
62 žena napuni jedan sud (...), a drugi pivom. I, eto, ispuza zmija
63 iz svoje rupe ne bi li ujela mladića. Žena počivaše pored
njega, ona ne spavaše. I, eto, (...)
64 zmija. Ona je pila i pila, i napila se, i zaspala, okrenuvši gore
trbuh. Tada
65 žena naredi da se iskomada ostrim mlatilom. Tada probudiše
njenog muža (...)
66 Ona mu reče: „Gledaj, tvoj ti je bog dao u tvoje ruke jedno
od predskazanja. On će te štiti i ubuduće."
67 Mladić prinese žrtve Ra i izriče zahvalnicu njemu i
njegovoj moći svakodnevno. I nakon toga kada prodoše dani
68 mladić izađe da prošetati (...) na svojoj zemlji (...)
69 I pas njegov iđaše za njim. I, eto, predodredi psa dar reči (...)
70 (...) Judari on da beži od njega i približi se jarku sa vodom.
Side do (...)
71 Krokodil ga zgrabi na onom mestu gde beše prebivalište
vodenog duha.

- 72 Krokodi mu reče: „Ja sam tvoja sudbina, ona koja te proganja. Evo, već se puni tri meseca
 73 ja borim sa vodenim duhom. Sada ću te ja pustiti (...)
 74 (...) ubij vodenog duha." (...)
 75 I nakon toga kada sunce obasja zemlju i poče naredni dan, obori (...)

(Ovde se tekst prekida)

ZAUZIMANJE JUPIJA

- 1-1 (...)sto dvadeset sirijskih bojovnika (...)kao i korpe (...)
 1-2 za Džehuti (...)
 1-3 vojska faraona - neka bude on živ, nepovređen i zdrav! (...)
 njihova lica (...) I za sat bejahu oni pijani. Džehuti reče
 upravitelju Jupija (...)
 1-4 (...)s mojom ženom i decom u tvoj grad. Neka uđu sa njima
 zajedno sirijski
 1-5 bojovnici i konji, i neka im daju da jedu, ili neka jedan
 apr prati
 1-6 (...)svakoga od njih. I dadoše im krave i hranu.
 1-7 (...)car Menhepera - neka bude on živ, nepovređen i zdrav!
 Dodoše da izveste o tome Džehutija
 1-8 Neprijatelj iz Jupija reče Džehutiju: „Moja je želja da bacim
 pogled na veliki mlat cara Menhepera - neka bude on živ,
 nepovređen i zdrav! -
 1-9 čije ime (...) - Prelepa. Kunem se dušom cara Menherpea -
 neka bude on živ, nepovređen i zdrav! - ona je tvoja danas, u
 tvojim rukama (...)
 1-10 (...)donesi mi je." I, evo, kako postupi Džehuti: on donese
 mlat cara Menhepera
 1-11 (...)u njegovoj (?) odeždi. Stade Džehuti pred neprijatelja iz
 Jupija i reče: „Pogledaj me, neprijatelju iz
 1-12 Jupija! Evo mlada cara Menhepera - neka bude on živ,
 nepovređen i zdrav! - groznog lava, sina boginje Sehmet,
 Amon ga je obdario
 1-13 svojom snagom." I diže on ruku i udari u slepo oko neprija-
 telja iz Jupija. I neprijatelj iz Jupija pade (...)
 2-1 (...)pred njim. Džehuti naredi da stave na njega jaram i vežu
 ga remenom od kože
 2-2 (...)na veru mu predatog neprijatelja iz
 2-3 Jupija. I vezaše za njegove noge bakarni teg težine četiri
 nemseta. I Džehuti naredi

2-4 *da se donese dvesta kotarica, koje blagovremeno i naredi da se ispletu, i naredi da se u njih smesti dvesta bojovnika.*
2-5 *I, eto, bejahu pune ruke bojovnika užadi i jarmova, i bejahu zapečaćene kotarice*
2-6 *pečatima. I dadoše ljudima u kotaricama isto tako i njihovu obuću*
2-7 *i oružje. (...) I odrediše izabrane bojovnike - svega pet stotina ljudi - da nose kotarice.*
2-8 *I rekoše im: „Kada uđete u*
2-9 *grad, otvorite kotarice, pustite iz njih drugove svoje. I uhvatite svakog čoveka koji se nađe u gradu i vežite ga*
2-10 *bez oklevanja". I pođoše da kažu najvišem od neprijatelja iz Jupija:*
2-11 *„Tvoj gospodar govori: „Pođi, reci svojoj gospodarici: Likuj! Bog Suteh predade nam u ruke Džehutija, ženu njegovu i decu!*
2-12 *Lik moj oteo im je slobodu". Tako joj reci za ovih dvesta kotarica puunih ljudi,*
2-13 *užadi i jarmova." I najviši pođe ispred bedema, ne bi li pordovao srce svoje gospođe,*
2-14 *rekavši: „Uhvatili smo Džehutija!" I otvoriše se vrata grada pred odredom Džehutijevim,*
3-1 *i bojovnici stupiše u grad. Pustiše*
3-2 *svoje drugove i zauzeše*
3-3 *grad - mladih i tek u muževe stasalih - i sve baciše*
3-4 *u užad i jarmove bez oklevanja. Tako je moćna ruka*
3-5 *faraona - neka bude on živ, nepovređen i zdrav! - zauzela neprijateljski grad.*
3-6 *An Džehuti leže da spava, otpisavši odmah u Egipat*
3-7 *caru Menheperu - neka bude on živ, nepovređen i zdrav! - svome vladaru:*
3-8 *„Neka likuje srce tvoje - dade u tvoje ruke Amon, tvoj blaženi i otac, neprijatelja*
3-9 *iz Jupija, i sve njegove ljude, i grad čitav njegov.*
3-10 *Šalji za roblje*
3-11 *i blago, i da ispuniš ti dom oca tvoga Amona - Ra, cara bogova,*

3-12 *obovima i robinjama. I neka budu oni bačeni pod stopala tvoja*
3-13 *na vek!"*
(Kolofof) sve je prelepo privedeno kraju
3-14 *zbog duše vičnog svojim prstima vojnog pisara (...)*
(Kraj kolofofona nije se sačuvao)

HIMNA BOGU ATONU

1 Slavim boga po imenu njegovom: „Živ je bog Ra - Horahti, koji likuje na nebeskom svodu, u imenu čijem je ime Šu - on i jeste Aton." Neka živi on na vekovi vekov, Aton živi i veliki, Vladar svega, što optrčava disk sunca, Vladar neba i Vladar zemlje, Vladar hrama Atona u Ahetatonu i slava cara Gornjeg i Donjeg Egipta, koji istinom živi, slava Vladaru Obe Zemlje Neferheprura, jedinstvenog u Ra, sina Ra, koji istinom živi, Vladara Venaca Enhatona - neka se produže dani njegova života! - slava velikoj carici dragoj caru, Vladarki Obe Zemlje, Nefernefruten Nefertiti - neka živi ona, neka bude zdrava i mlada na vekovi vekov!

2 Govori on Eji: „Ti prelepo sijaš na nebeskom svodu, živi si disk, začetak života! Ti si izašao na istočnom svodu neba i svu si zemlju ispunio svojom lepotom. Ti si prelep, veliki, ozaruješ svetlošću! Ti si visoko nad svojom zemljom! Zraci tvoji grle svezemlje, do međa tog što je tobom sazdano!

3 Ti, Ra, ti dostižeš granice.

Ti pokoravaš daleke zemlje sinu, ljubimcu tvome. Dalek si ti, ali su zraci tvoji na zemlji, ti si pred ljudima (...) tvoje kretanje. Ti zalaziš na zapadnom svodu neba - i zemlja je u tami, kao onaj koga je sustigla smrt. Spavaju ljudi u kućama, i glave su njihove pokrivene, i jedno oko drugo ne vidi, i imuće je njihovo ugrabljeno, sakriveno pod njihovim uzglavljem - a oni ne znaju.

4 Lav izlazi iz svoje jazbine . Zmija ujeda ljude u mraku, kada padne noć zemlja tone u muk, jer onaj koji je sve stvorio spustio se sa nebeskog svoda svog. Zemlja bva ozarena kada se ti ukažeš na nebeskom svodu; ti sjaš, ko sunčan disk, ti razgoniš mrak, štedro rasipjući zrake svoje, i Obe Zemlje se bude, likujuć, i dižu se n svoje noge. Ti si ih probudio - i oni umivaju tela svoja, i uzimju odeću svoju.

5 Ruke su njihove ispružene prema tebi, oni slave tebe, kada ti sijš nad svom zemljom, i trude se oni obavljajući svoje poslove.

Stoka se raduje na livadama svojim, drveće i trava zelene, ptice izleću iz gnezda svojih, i krila njihova slave tvoju dušu. Sve životinje skaču na noge svoje, sve što krila ima leti na krilima svojim -

6 sve oživljava, kada ga ti ozariš sjajem svojim. Lađe plove na sever i na jug, svi su putevi otvoreni kada ti obasjavaš. Ribe se u reci nestašno igraju pred likom tvojim, zraci tvoji (prodiru) u dubinu morsku, ti stvaraš biserno zrno u školjci, ti stvaraš seme u muškarcu, ti daješ život sinu u utrobi matere njegove, ti umiruješ dete - i ono ne plače - ti ga hraniš

7 u utrobi, ti daješ disanje tome što si stvorio, u času kada dete iz utrobe izlazi (...) dan svog rođenja, ti otvaraš usta njegova, ti stvaraš sve šta mi je potrebno. Kada je ptiče u jajetu i čuješ glas njegov, šalješ mu disanje kroz ljusku i daješ mu život. Određuješ mu ti rok kada će razbiti jaje, i, eto, izlazi ono iz jajeta, da bi se glasnilo u vreme koje si ti predodredio. I ide ono na nožicama svojim, kada napusti jaje svoje. O, koliko je bezbrojno stvoreno od tebe i sakriveno od sveta ljudi, bože jedini,

8 nema drugog osim tebe! Beše ti jedan - i stvorio si zemlju po želji srca svoga, zemlju sa ljudima i svim životinjama, koje nogama svojim hode dole i krilima svojim lete gore. Tuđinske zemlje, Sirija, Kuš, Egipat - svakom je čoveku od tebe mesto dato. Ti stvaraš sve šta im je potrebno. Svaki ima svoju hranu, i svakome je određeno vreme života njegovog. Ljudski se govori rzlikuju među sobom, nisu slični ni likovi njihovi, ni

9 boja kože njihova, jer ti odvoji jednu zemlju od druge. Ti stvori Nil, u svetu mrtvih, i izvede ga na zemlju po želji svojoj, da bi ljudima život produžio - isto ko što im dade život, stvarjući ih za sebe, o sveopšti Vladaru, umoran od stvaralaštva svoga, Vladaru svih zemalja, koji radi njih izlaziš, sunčev disku dnevni, veliki, poštovani! Sve su tuđinske, daleke zemlje od tebe stvorene i žive po milosti tvojoj - ipak, eto, darova ti njihovim nebesima Nil, da bi padao on na zemlju -

10 i, eto, talasi su na gorama, nalik talasima morskim, i napajaju oni polje svačije u mestu njegovom. Kako su prelepa predodređenja tvoja, vladaru večnosti! Nil je na nebu - za tuđince

i za četvoronoge divlje životinje, a Nil koji iz sveta mrtvih ističe - on je za Zemlju Ljubljenu. Zraci tvoji hrane sve oranice: ti izlaziš - i one žive i cvetaju. Ti si utvrdio hod vremena, da bi se rađalo opet i opet ono šta je od tebe stvoreno -

11 stvorio si ti zmu, ne bi li ohladio oranice svoje, vrućinu, ne bi li (...) Ti si stvorio daleko nebo da bi na njemu izlazio, da bi video sve, sve šta si stvorio. Ti si jedini, ti izlaziš u liku svome, Atone živi, koji sijaš i koji blještiš, daleki i bliski! Iz sebe, jedinstvenog, stvaras ti milione likova svojih.

Gradovi i naselja, polja i putevi i Reka posmatraju tebe, svako je oko upereno ka tebi, kada ti, dnevnog sunca disku,

12 (... ..)

Ti si u srcu mome, i nema drugog koji poznaje tebe, osim sina tvoga Neferheprura, jedinstvenog u Ra, ti daješ sinu svome da ostvari predodređenja tvoja i moć tvoju. Sva je zemlja u vlasti tvoje desnice, jer ti si stvorio ljude; ti izlaziš - i oni žive, ti izlaziš - i oni umiru. Ti si vreme njihovog života, oni žive u tebi. Do samog zalaska tvoga sve su oči uperene u lepotu tvoju. Prekidaju se svi poslovi kada ti na zapadu zalaziš. Kada izlaziš naređuješ da cveta (...) za cara. Hitaju sve noge od časa kada ti stvori zemljinu tvrd. Budiš ti sve zbog sina tvoga, ploda ploti tvoje, zbog cara Gornjeg i Donjeg Egipta, koji istinom živi, Vladara Obe Zemlje, Neferheprura, jedinstvenog u Ra, sina Ra, koji, živi istinom živi, Vladara venaca Enhatona, velikog - neka se produže dani njegovih! - i zbog velike carice, od cara ljubljene, Vadarke Obe Zemlje Nefernefruiten Nefertiti - neka živi ona, neka bude mlada ona na vek i vekov!"

SILA LJUBAVI

I

*Ljubav prema tebi ušla je meni u put i u krv
I s njima se, kao voda s vinom, pomešala,
Kao sa mirisnim začinom - gorke pomorandže
Ili sa mlekom - mirišljavi med.*

*O, požuri do Sestre svoje,
Kao na nadmetanje - brzi konj,
Kao bik,
Strmoglavce jureći ka jaslama.*

*Tvoja je ljubav - nebeski dar,
Oganj koji razgoreva slamu,
Plen koji u letu zgrabi lovni soko.*

II

*U mene nemir unosi draž jarka ispunjenog vodom
Kao lotos neotvorenog cveta, usne su
Sestre moje, a grudi - gorke pomorandže,
Nema moći koja može rasplesti zagrljaj tih ruku.*

*Njeno me je oštro čelo zatočilo,
Poput zamke od kiparisa.
Mamac bejahu uvojci,
I ja, kao divlji gusan, upadoh u zamku.*

III

*Nisam moćan da se oduprem tvojoj ljubavi.
Pratim sustopice zanos svoj!
Neću da uzmaknem od dragoga, makar tukli!
Makar čitav dan držali u blatu!*

*Makar me u Siriju korbačem gonili!
Makar u Nubiju - batinom,
Makar palminim šibama - u pustinju,
Ili pesnicama - ka ušću Nila.*

*Na vaše se opomene neću osvrutati.
Neću da se protivim ljubavi.*

IV

*Skladno pljuskašu vesla naše barke.
Niz Nil plovim sa svežnjem trske.
U Memfis sam nameran da stignem i da se bogu Pta pomolim:
Voljenu mi daj danas kada padne noć!*

*Reka - vino je!
Bog Pta - njena je trska,
Rastinje vodenog lišća - boginja je Sehmet,
Pupoljci njihovi - oginja je Iarit, bog Nefertum - cvetić je.*

*Blistajući lepotom, likuje Zlatna,
I na zemlji je vedro. U daljini Memfis
Kao pehar sa pomorandžama, postavljen
Rukom božjom.*

V

*Uležah se ja na postelji
praveći se bolestan.
Susedi me obilaze.
Dođe ljubljena sa njima
i sve lekare posrami,
znajući razlog moje nemoći.*

VI

*Ovo je dom izvan grada Sestre moje,
otvorene su širom dveri,*

*odgurnuta je reza.
Ljubljena se do bezumlja razgnevila.*

*Htela bi mene dveri da joj čuvam!
Strpljenje bih joj kušao
e bi li što češće slušao taj glas gnevni
Snebivajući se kao mališan pred njom.*

VII

*Prođoh ja Kanal Vladara duž njegovog toka,
Skrenuh ka drugom koga zovu Ra
Da bih na vreme došla do mesta gde razapinju
Šatore, kada kanal Mertiu
Svoje otkrije ušće.*

*Plivam - ne želim da kasno na svečanost stignem!
A srcem prizivam boga Ra.
Neka mi pomogne da vidim Brata,
Kada krene on u hram Vladara.*

*Prikaza se nama dvoma kanala ušće.
Ponesi moje srce u Heliopolj,
I ja pođoh s tobom među drveće šumarka
Svevišnjem Vladaru posvećeno.*

*S drveća boga Sunca
Otkidam granu - za sebe lepezu da imam.
Oči su mi na šumarku
Tamo gde je svetište gledam.*

*Teške su mi kovrdže od gustog balsama,
Napunivši ruke pupoljcima prsa,
Sebe vidim kao vladarku Egipta,
kada me ti stegneš u zagrljaj.*

POČETAK PRELEPIH I RADOŠNIH PESAMA SESTRE - KADA SE ONA VRAĆA SA LIVADE

I

*O Brate moj! Želje tvoje
Unapred vidim.
Briga mi je u srcu jedina:
Da mili mene zavoli.*

*Podoh ja u lov na ptice.
U jednoj mi je ruci zamka
U drugoj mreža kojoj su ptice plen
I malo drveno koplje.*

*Iz Punta u Egipat
Lete ptice čije je perje
Nadojeno mirisom. Na mamac
Sleće prva ptica.*

*Blagomirisnim smolama Punta
Pune su njene kandže.
Po volji mi je da je pustim
Da druga svog u paru ne izgubi!*

*Oproštajni ču ti krik
Prelepi moj, što je telo tvoje celo svetli od balzama,
Kada sam veze kidala,
I besmo mi zajedno.
Bezmera je radost
S dragim se na livadi sresti!*

II

*Divlji gusan žalobno
Kriči u vezama.
Grčim se u sužanjstvu ljubavnom,
Kao u klopci.*

*Divljač ne razumem,
Kako da se bez ulova
Majci vratim?
Šta u odgovor da joj dam?*

*Mreže ja ne postavih danas!
Sama sam u režama njegove ljubavi!*

III

*Divlji gusan kruži
I roni u rukavac.
Vije se ptičje jato. Što je meni do njega stalo,
Nije li me ljubav progutala?*

*Usamljenost - i to
Naradovati se neću ljubavi!
Moje je srce u bilu sa tvojim
Lepota moja sa tvojom se spori.*

IV

*Od milog ja utekoh
A srce mi zamire
Na misao o njegovoj ljubavi.*

*I slatko jelo
Solju je meni presoljeno,
I slatko vino
Gorče je od guščije žuči.*

*Samo je poljubac njegov
Životvoran za srce moje.
Što nađoh ja Amone,
sačuvaj mi na vekil*

V

*Kako bih želela prelepi moj
Da budem tvoja brižna kućanica,
Da ruka moja u tvojoj počiva
Da ljubav moja za tebe bude uteha.*

*Srcu sam svome - u tvojim prsima!
Ja prošaptala: „Daj mi noći ove
U ložnicu muža koga volim!
Bez njega - postelja mi je grobnica.“*

*Ti si samo zdravlje, život sam!
Ti živiš - o, sreće!
Ti si zdrav - o, radosti!
Za dušu koja k tebi leti!*

VI

*Lastavice slušam glas:
„Dan rudi, vreme je za put!“
Ptico, ne srdi se,
Ne grdi me!*

*Mili mi u svom svetu sni.
Srce mi treperi.
Govorim ja drugu: „Ne idem!“
Ruka je moja u njegovoj.*

*Za šetnju biram i jedno i drugo,
Kutić sjedinjenog vrta.
Postadoh ja najsrećnija od žena,
Srce moje ne povredi dragi.*

VII

*Zurim u dveri -
Sad će, sad će, doći dragi!
S puta ne spuštam pogled
Loveći svaki zvuk.*

*Ljubav je moja briga.
Moja je zabava čekanje.
Ljubavi - i samo njoj! -
Damari moje srce.*

*Poslao bi glasnika,
Ne bi li vesnik brzonogi
Bez okolišenja meni
Sve rekao o tvojoj obmani!*

*Priznaj, drugu si zaveo!
Tebe ona privlači.
Može li ona prevarenim mislima svojim
Da me od tebe odvoji?*

VIII

*Spomenuh se ljubavi tvoje!
Samo polovinu kovrdža uvih.
Kao bez glave trčim da te tražim,
Ne mislim na češalj i kosu raščešljanu.*

*O, ako me još voliš i čekaš -
Kose ću brzo splesti,
Za tren biću lepa!*

POČETAK PESAMA RADOSTI

I

*Cvet uplićem u moj venac.
Kao pun meh mehom uravnotežen,
Tako je srce moje u skladu sa tvojim;
I želju predavši njemu, ležim u tvom naručju.*

*Moja je želja - melem za oči:
Kad tebe gledam one sjaje!
Pripijam se uz tebe, ljubav tražeći,
O moj mužu, sav si u mom srcu!*

*Predivan je ovo čas!
Neka on večnost traje,
Od časa kad spavah sa tobom,
Od časa kada mi zbog tebe srce u visine polete.*

*Raduje li se, tuguje li ono -
Ne razdvajaj se od mene!*

II

*U mom je venčiću poponac.
Savijam venčić da tvoje mlado čelo venčam.*

*Evo, ja tebi pripadam,
kao vrt.
Gde su mnome uzleljani cvetovi
i slatke mirisne trave?*

*Ti si iskopao prohladni bazen za vodu,
a severnog vetra čarlijanje
donosi svežinu*

Kada nas dvoje bludimo po vodi.

*Ruka mi počiva u ruci tvojoj.
Po telu mi se razliva blaženstvo,
srce likuje.
Idemo - bedra do bedara...*

*Za mene je glas tvoj kao vino slatko.
Krepim se njime.
Kao gozba i piće nužno mi je
tvoje telo.*

DRVEĆE NJENOG VRTA

I

GOVORI NAR

*Niske njenih zuba za uzor
Birah ja za zrna, a za plodova
Uzor izabrah okrugle njene grudi.
Rumenilom krasim punoću goda.*

*Pod mojim je čadorom četa zaljubljenih,
Namazanih uljem i balzomom,
Vinom i pivom opijeni,
U danu znojnom sebi utočište nalaze.*

*Puni se godina vremena,
Gola postaju drveća u vrtu.
Ja ne venem, zelen sam
Svih dvanaest meseci*

*Ni ne stigne da otpadne moj cvet -
Na granama već pupe pupoljci.
Prvo sam ja drvo u vrtu!
Drugim da se smatram čast to nije za me.*

*Prekor uputite sebi ako
Smelost imate da me unizite!
Lukavstva vaša otkriću:
Neka prevara pada u oči!*

*Draga će dobiti po zaslugama,
I - svitkom od plavih ili belih
Lotosa - voljenog će gledati,
Zlovolju će svoju na njemu iskaliti.*

*Zatočiće njega pošto mu presudi
U pijanstvo pivom
Nateraće ga da zaključan provede
Dan ljubavni u venjaku trske.*

*- Šta govori nar uspravni!
Kušaću ga kako mu priliči,
Da bi se pod njim čitav dan kriol*

II

GOVORI SMOKVA

*Eto blaženstva - kada joj se povinuješ!
Među znatnim ženama ravne njoj nema!
Malo robinja ako ima,
Poći ću da budem na usluzi.*

*Rođena sam u Siriji - mene
Dovedoše, kao zarobljenicu, zaljubljenima.
Mojoj je gospi bilo ugodno
Da rastem u njenom vrtu.*

*Lično naslađujem pijanstvom,
Ni kap vina na žrtvu mi ne prinose.
Iz mešina sa hladnom vodom
Telo moje ne napajaju.*

*Senka im je moja nužna za utehu
Samo po danu, kada ne piju.
O prelepa, dušom se kunem,
Biće za mene tebi osveta*

III

BAJALA JE POSAĐENA OD NJENE RUKE MALA SIKOMORA

Šumor lišća sikomora
Mirisu meda je sličan.
Bujne njihove grane
Svežinom pogled vesele.

Teško se povijaju plodovi
Dragulji crveni.
Lišće pod stasom tirkiznim,
Sjajem se spori sa bljeskom gleđi.

Stablo katkad nikne iz kamena
Sivog i modrog.
Mami k sebi sikomora,
Hladom ledeći znoj.

Vladarka vrta
Dragom piše zavet
I daje ga u ruke
Brzonogoj vrtlarevoj kćeri:
„Dođi da se gostiš u okovima mojim!”

Drveće je u raskošnom cvetu.
Čador i ćućorenje
Čekaju te ovde,
I ukučani, kao dečica, tebi su radi.

Natovarene ponudama sluge
žurno pošalji pred njega.
Predosećaj susreta sa tobom
Pijanstvo je vinsko.

Čeljad sudove nosi
Pune raznoga piva,

Hleb i plodove,
Mirisne trave, izobilje voća.
O, dođi da provedeš
Tri slasna dana pod mojim granama!

Muža stavljaju
Sa desne strane prelepe.
Opija ga ona
I pokorna mu je.
Gde pivo beše - gosti pijani leže.
Ostade ona sa dragim.

Običaj je u njih -
Da se sjedine u senci mojoj.
Što videh - ne videh... Brbljiva ja nisam
Ni nehotice neću o tome ni slovce reći.

PRVA REČ VELIKE DAROVATELJICE RADOSTI

Prva pesma

*Ona je neuporediva deva
Sva zemlja moja -
Ona što blista pod znakom Novogodišnje zvezde
Na početku godine sreće.*

*Zrači ona vrlinom,
I blista koža njena.
Stasa je zanosna, slatkorečive su usne njene,
Ne praznoslove.*

*Gordi joj se vrat nad svetlim grudima.
Uvojci su njeni - lazurit prirodni.
Od zlata su lepše - punačke njene ruke!
S venčićem lotosa mogu da se porede prsti.*

*Hod joj je blagorodan,
A vitka bedra
Doslovce, dok hoda, prijateljski se spore o njenoj lepoti.
Srce moje grabi ona, veličanstveno kada mahne glavom.*

*Muževe koji je sreću primorava da se okrenu
I da za njom glede neprestano.
Kome se osmehne - srećan taj je,
Među dušama znatnim - izabranik je!*

*Njoj pristoji samo da iz doma kroči -
Da je ljudi kao boginju pozdravljaju - od prvog kroka.*

Druga pesma

*Dve reči progovori moj Brat, i zamire srce.
Od tog glasa ja, kao da sam bolesna, od groznice drhtim.
Kuće su naše jedna do druge, na ruke dodir,
Al' put do njega ja ne znam.*

*Bilo bi divno da majka moja preduzme nešto.
Da zapreti njemu da zuri u mene.
Sili se srce da ga zaboravi,
A samo ljubavlju plamtil!*

*Evo ga on, bezdušnik jedan!
Njega želim da zagrlim, a njemu to ni na kraj pameti.
Hoću da od majke moje ruku moju zatraži,
A njemu to ni na kraj pameti.*

*Ako sam od Zlatne braniteljke žena
Tebi ja predodređena, Brate
Dođi, da ljubim tvoju lepotu.
Da mi se majka i otac raduju.*

*Zašto da se tuđi ljudi tobom zanose,
Dvojniče moj prelepi!*

Treća pesma

*Tri su se želje srca kod mene u jednu slile.
Svetilište da posetim, Zlatnu da vidim i pomolim joj se.
U dvokolicu mi je skočio Mehi,
Zajedno sa drugovima svojim.*

*Neiskušano srce moje!
Zašto me teraš da se Mehiju protivim?
Nije li bolje da mu se približim,
Da pokažem sklona da sam mu?*

*„Tu sam za utehu tvoju“ - nagovesti,
I odvede me u veliku dvoranu,
Gde svita njegova boravi.
Ushićen, ime moje kliknu triput.*

Četvrta pesma

*Odjednom brzo zalupa srce,
Kada mi na um ljubav padne.
Ne da mi ni da koraknem,
Ubrzano, kao u stegama da je, damari.*

*Ni da odeću odenem,
Ni da ti lepezu uzmem,
Ni oči da odobrim,
Ni mirisnom smolom da se namažem!*

*O dragom mislim - pod rukom tako i udara:
„Ne oklevaj, ne zadržavaj se! Za želju svoju bori se!“
Ti brzopleto srce moje!
Umiri se i ne muči me ludilom.*

*Dragi će doćii - i sam,
A s njim ljubopitljivi pogledi.
Ne dozvoli da za me s osudom kažu:
„Žena je ta daleko od sebe zbog ljubavi!“*

*Kad mislim na dragog strpljivo budi srce moje:
Kucaj, preteruj, ali polako udaraj!*

Peta pesma

*Pet slavopoja uputih ja Vladarki neba,
Pred boginjom Hator Zlatnom poklonih se.
Svemoćnoj ja iskazah hvalu,
Poštovanjem prema njoj sav ispunjen.*

*Moju gospođu probudi, uslišivši molbe,
Da me poseti ona, Zlatna.
Sreća me je bezmerna stigla:
Sestra je došla u moj dom!*

*Ushićenje, radost i gordost
Ovladaše mnome, kada čuh: „Vdi, ona je ovde!“
Kada se ona pojavi, uzdrhtala od velike ljubavi,
Svita se ćutke klanjaše.*

*Zapalih tamjan Vladarki neba
I ljubljenu kao dar dobih na tri dana.
Božjim imenom sam je zaklinjao, no ona ode.
Sada u samoći pet dana živim.*

Šesta pesma

*Šest je lakata odvajalo mene od otvorenih dveri
Kada se desi da prođem pored doma njegovog.
Voljeni stajaše kraj majke, dok mu se braća i sestre
Umiljato pribijaše uz skut.*

*Slučajnim prolaznicima u srcima zaiskri ljubav
Prema prelepom mališanu, obdarenom vrlinama,
Prema neuporedivom mladcu
Čije je dostojanstvo otmeno.*

*Kada prolazih tuda
Baci on pogled na mene.
Ulovivši ga,
Duša mi se radošću ispuni.*

*Želim da majka pouči mudro otvoreno srce moje.
O, Zlatna, ne oklevaj - znanjem takvim
Njeno srce obdari!
poći ću ja voljenom u dom.*

*Pred očima svih, u njegovom domu, poljubiću ga,
Ni pred tuđinama libiti se neću.
Neka ih, neka zavide ljudi,
Što voljeni mene zna!*

*Prineću ja žrtvu boginji mojoj.
O, kako u grudima žestoko bije srce moje!
„Daj mi - reći ću - o, Zlatna,
Na proleće da gledam šest noći Brata.”*

Sedma pesma

*Sedam dana ne videh voljenu.
Bolest me je ophvala.
Telo mi je otežalo,
Bez svesti skoro ja jesam.*

*Dolaze učeni lekari -
Kakva je korist bolesnom od njihovih trava?
U nemoći su se vraći naši:
Ne znaju oni boljku moju.*

*Šapnite mi ime Sestre -
S bolesničke postelje ustaću ja.
Glasnik neka od nje dođe -
srce će moje oživeti.*

*Odbacite svitke za bakanja,
Neka što dalje budu lekovite stvari!
Voljena je moj amulet!
Pored nje ću ozdravit ja.*

*Od pogleda sam njenih sve mladi,
Iz reči njenih snagu crpim ja,
U zagrljaju njenom neranjiv bivam ja.
Sedam dana oko ne videh njenol*

TRI ŽELJE

I

*O, požuri ka Sestri,
Kao vesnik,
Glas čiji s nestrpljenjem čeka car,
Želi on da ga čuje što pre.
Upregnute su za njega sve dokolice,
Spremljeni čekaju ga konji,
Svuda, gde se zatekne, uprežu mu kočlije,
Ne sme on da se odmara na putu.*

*Ko stigne u dom Sestri,
Njegovo srce poče radosno da kuca.*

II

*Ah, ako bi ti dojurio do mene,
Kao konj carski,
Najbolji u hiljadu zaprega,
Ponos carskih konjušnica.*

*Hrane njega zrnevljem izabranim,
Gospodar zna korak njegov;
Kada čuje fijuk biča,
Ne može se on zadržati.*

*Najbolji vozar
Ne može ga obići.
Sestrino srce zna
Kada je on blizu nje.*

III

*Ah, ako potrčiš ka Sestri,
Gazeli nalik, koja kroz pustinju juri -
Noge su njene umorne, telo joj slabo biva,
Strah je svu obuzima.*

*Lovci su u trku za njom, psi je okružuju,
Ne vidi se ona u oblaku prašine,
Mesto odmora samo je prepreka njenom bekstvu,
A put se prostire kao reka pred njom.*

*Da stigneš ti u dom njen
Brže, nego što te u ruku četiri puta poljube.
Zlatna je tako naredila, družo moj.*

**NAČELA PRIJATNOSTI, NAĐENA U NAREČENIM
PISMENIMA, ISPISANIM OD PISARA
NEKROPOLE NAHT - SOBEKA**

I

*Ako ti sa tim dođeš do doma Sestre,
Ako se ti brzo uputiš ka obitavalištu njenom,
Dom će njen drugačiji biti,
Krašice ga pesma i igra.
Pride, vina joj daj.*

*Tada ćeš pobediti lukavstvo njeno
I nagradićeš je za noć.
Reći će ona tebi: „Stegni me u svoj zagrljaj!“
I sutra isto učini.*

II

*Kada donosiš pesme u dvor Sestri,
Ako si samo ti i nikog drugog nema,
Postupaš po svojoj želji na njenu svečanost,
Vetar njiše nisku cveća na zidu.*

*Nebo se spušta na vazduh, vazduh ne može da ga izdrži,
Nebo ti donosi svoj miris,
Miris koji um pomuti,
Opijajući sve okolo.*

*Gledaj, Zlatna obdaruje tebe
Okusi život svoj.*

III

*Vešto zna omču Sestra da baci,
Ne brine o plaćanju nameta za stada.
Ona nabacuje na mene omču od svojih vlasi,
Uz sebe me pritiskuje svojim očima,
Sputava me svojim niskama,
Stavlja na me okov svojim prstenom.*

IV

*Zašto govoriš svome srcu:
„Privlači me ona, žudim da je zagrlim!“
Amonom se kunem, doći ću
I odeću ću doneti u rukama.*

V

*Zatekoh brata kod vode,
S nogama u reci.
Pred njim beše praznični pladanj s jelom i vinom,
Sličan grudima mojim.*

VI

*Evo šta od me uradi Sestra.
Trebalo da ćutim o tom?
Ostavi me ona kod dveri svoga doma,
A sama uđe unutra.
Ne reče mi ona: „Uđi i ti lepotane.“
Danas, u noći, bi gluva ona.*

VII

*Prolazih uveče pored njenog doma.
Pokucah, ne otvoriše mi -
Divna je noć za vratara.
O zasune, hoću da te podignem!*

*Dveri! Ti sudbino moja,
Ti si moj dobri duh.
Tamo, unutra, za tebe će zaklati bika,
Na žrtvu tvojoj moći, o dveri!*

*Na žrtvu ću prineti dugorogog bika - tebi, o dveri!
Kratkorogog bika - tebi, zamče!
Gojnoga gusana - vama, zasuni!
Loj - tebi, ključu!*

*Najukusnije komade bika -
Tesarevim pomoćnicima,
Ne bi li načinio zasun od trske,
A dveri od slame.*

*Neka Brat dođe kada mu srce ište,
Dom će naći otvoren,
Naći će postelju, najboljim platnom prekrivenu,
I prelepu devojkicu u postelji.
A devojkica mi kaže:
„Ovo je dom upravitelja grada.“*

KOD REKE

I

*Sestra je na drugoj obali,
Pregrađuje put ljubavi,
Reka koja teče između nas.
Na pripeci leži krokodil.*

*Po brodu idem po talasima,
Hodeći kroz tok.
Srce je puno hrabrosti.
Neprestano ponavlja to isto reka.*

*Ljubav mi silu daje -
Kao da je od vode zakletva,
Devom ispevana.
Vidim kako mi se bliži - i ruke pružam.*

*Srce mi je zaigralo,
Kada bih večnost imao na raspolaganju,
Carice moja, priđi -
Ne oklevaj, ne dalje od mene!*

II

*Zagrlivši je, osećam
Odgovor zagrljaja ruku njenih,
Podseća on na negu Punta,
Mazanje mirisnom smolom!*

III

*Kada od poljupca moga
Ostanu razmaknute
Njene usne -
Pijan sam ja bez piva.*

IV

*Kada ćeš zaboga postelju pripremiti, slugo?
Govorim ti ja:
Prekrivač uzmi, da bi telo njeno prekrio.
Samo ne naumi carsko da stavljaš platno!
Prosto, beljeno, čuvaj se tim pre!
Tkaninom, što je mirisom natopljena, ležaj ukrasi za nju.*

V

*O da mi je crna robinja da budem,
Što noge pere!
Mogao bih koliko hoću
Kožu tvoju da ljubim.*

VI

*Da mi je da pralja tvoja budem ja
Samo mesec jedan - jedini;
Odeću tvoju da perem
Od balzama i mirisnog ulja.*

VII

*Da mi je da pečatni prsten budem na prstu tvome!
Kao dranguliju bi me uzela,
Onu
Što život slatkim čini.*

FRAGMENTI

I

*Čitav dan molim moju gospođu:
Ne budi mi neprijatelj!
O, gospođo moja, ne ostavljaj me,
Ne ostavljaj me da čekam.*

*Ne mogu da zadržim konja moga,
U njenom je telu oluja.
Ali još mogu da upravljam,
Presamien u dvokolici.*

II

*Gospođa moja brodi u zemlju pijanstva,
Na ostrvo od najčistijeg zlata,
Ne prinosi na žrtvu Mehija, u ime ljubavi,
Reci da ćemo tamo provesti celi dan.*

III

*O, prelepi dane, dane čudesnog pijanstva,
Provešću ovaj dan u njemu,
Bez prestanka,
Neka vetar besni.
Obraćam se mome srcu:
„Zašto srca vole njega?
Predala sam se tebi
Svom silom moje ljubavi.“
Moj je glas promukao od reči:
„Neka Mehi bude živ i nepovređen
U domu svome!“*

VETAR

*Dolazi vetar - sleće na sikomoru.
Dolaziš ti - žuriš ka meni...*

LJUBAVNA PESMA

*Ljubav je tvoja - ljubav ptica.
Stas je tvoj - stas dečaka.
Miris je tvoj - miris balzama.
Kozu tvoju poredim sa nežnom kožom odojčeta.
Životvorne sile zrna poredim životom tvojim.
Sunce koje izlazi - tvoj je lik.
Veselja je pun tvoj pogled.
Ruke svoje širiš i otvaraš usta
Da pohvališ Ra, dečaka božanskog!
Na tebi je otisak vladara Hermopolja,
Ovo nacрта Amoneht, sin Inujev.*

SVEŠTENICA HATOR

*Slasna je, slatka ljubavlju, govori sveštenica Hator Mutirdis;
Slasna je, slatka ljubavlju, govori car Menhepera.
Gospođa, slasna ljubavlju, govore muškarci.
Zapovednica ljubavi, govore žene.*

*Carska kći, slasna ljubavlju,
Najlepša među ženama.
Devojčica, kojoj sličnu nikada ne videsmo,
Crnja je njena kosa nego mrak noći.*

*Usta su njena slađa od vinograda i urmi,
Njeni su zubi ravniji od zrna,
Praviji su i tvrđi no usek noža od kremenata,
Grudi njene uspravne, štrče na telu njenom...*

VEČNA LJUBAV

I

*Bićemo zajedno
Ni bog nas neće moći rastaviti.
Kunem se, neću se od tebe rastaviti
Dok ti ne dojadim.*

*Ubuduće provodićemo se, oslobođeni rada,
I loše nama biti neće.
Otišli smo u zemlju večnosti,
Naša imena da ne budu zaboravljena.*

*Vreme je prelepo
Kada se sjaj sunca gleda
Zauvek i kada caruje on
Nad grobnicama.*

II

*Ah, ti večno boraviš ovde,
I ostaćeš stalno.
Vidim te iz dana u dan,
Ne mogu se rastati od tebe.*

*U radosnom je srcu mom - ushićenje,
Kada te se ponovo setim mladog,
I pričam deci, po navici,
Neprekidno o ocu i majci.*

ZAHVALNICA VOLJENOJ SUPRUZI

*Voljena od muža supruga, pratiteljka, slasna ljubavlju,
Čarobnih usana i blage reči.
Sve šta izlaziše iz usta njenih nalik beše stvaranju istine.
Žena poštovana, od svih hvaljena u gradu,
Svakom ona pružaše ruku pomoći,
Govoreći bolje i kazujući ono što svi vole da čuju.
Uradi sve da se ljudima svidi,
Usta njena ne stvoriše nikakvo zlo,
Svi vole nju - Renpetnefret.*

POUKE PTAHOTEPÄ

(odlomak)

I

*Badava se učenošću ne razmećil
Ne drži da si jedan svemogućil
Ne samo kod mudrih -
I od neukih savet potraži.*

*Umetnost ne zna za granice.
Zar umetnik može da postigne vrhunce majsortstva?*

*Kao smaragd pod svime je skrivena reč razumna.
Naći ćeš je međutim kod robinje, što zrno melje.*

II

*Ako prijateljstvo ti ceniš
U kući, u koju dolaziš
Kao poštenu gost ili brat -
Izbegavaj bojažljivo žene!*

*Ne vodi dobru zbližavanje s njima,
Prozreti ih je teško.
Mnoštvo ljudi zanemaruju
Radi sebe, za korist svoju.*

*Sveži sjaj ženskih tela zaslepljuje, sablažnjava,
Istog se časa pretvara u plamteći sardoniks.
Ovladati njima - kratki je san.
Razumeti ih - nalik je smrti!*

III

*Ako dobru težiš, osnuj sebi dom.
Kako priliči, gospođu zavoli.
Trbuh joj nasiti, odeni njeno telo,
Kožu joj maži miomirisnim balzomom,
Srce joj naslađuj, dok si živ!*

LJUBAVNA ZAKLETVA

*Pozdrav tebi Ra - Horahti, oče bogova,
Pozdrav vama, Sedam Hator,
Vama, ukrašenim crvenim trakama!
Pozdrav vam bogovi!
Vladari nebesa i zemlje!
Neka ona, kćer njegova, bude pratiteljka moja,
Kao što bik za hranom ide,
Kao što sluškinja decu prati,
Kao što pastir za stadom ide.
Ukoliko je ne naterate da za me pođe,
Ostaviću oganj na Busirisu,
Spaliću njega.*

PRAZNIK U VRTU

*Primi cvetić lotosa iz vrta tvoga,
Njega tebi ne oduzeše.
Neka ti on donese darove
I plodove koji u njemu zru,
Utešiti da bi se mogla ti njegovim poslasticama,
I nasladiti onim šta on daje.
Srce tvoje razgaljuju boje vrta.
Telo tvoje hladi sen njegovog drveća.
Zauvek ćeš raditi ono što poželi srce tvoje.*

GOZBA

I

*Ne želi li Istina
Pijanstvo u svom srcu?*

II

*Namaži mirisom kovrdže Istine -
Neka sreća i zdravlje budu sa njom.*

III

*O, dođi severni vetre,
Gledah te iz prikrajka
Kada na kuli beh.*

SPOR RAZOČARANOG SA NJEGOVOM DUŠOM

Prvo jadanje

*Vidiš, ime je moje zlobno
I smradno, kao ptičji izmet
U letnje podne, kada uzavri nebo.*

*Vidiš, ime je moje zlobno
I smradno, kao riblji otpaci
Nakon ribolova pod nebom užarenim.*

*Vidiš, ime je moje zlobno
I smradno, kao plovkino gnezdo
U trsci, na blatu gnjileži punom.*

*Vidiš, ime je moje zlobno
I smradno, kao blatnjava bara,
Kao ribarske prnje i alov.*

*Vidiš, ime je moje zlobno
I smradno, kao dah krokodila,
Kao život s krokodilima u blizini.*

*Vidiš, ime je moje zlobno
I smradno, kao kleveta kojom
Ženu pred mužem ocrniše.*

*Vidiš, ime je moje zlobno,
I smradno, kao psovka nepristojna
Na dečaka čistog srca.*

*Vidiš, ime je moje zlobno
I smradno, kao grad izdajnički
Što naumi da se od carstva odvoji.*

Drugo jadanje

*Kome da se poverim danas?
Braća su nepoštena,
Drugovi hladni.*

*Kome da se poverim danas?
Lakoma srca
Na tuđe gleda svaki.*

*Kome da se poverim danas?
Prostor nasilniku,
Oslobodiše dobri ljudi.*

*Kome da se poverim danas?
Zlu se udovoljava svuda,
Dobru se vazda rugaju.*

*Kome da se poverim danas?
Žrtvi se podsmeva bezočnik,
Zabava ljudima to je - i samo to!*

*Kome da se poverim danas?
Bližnjem su radi
I poslednji komadić da otmul*

*Kome da se poverim danas?
U zlikovca se ima poverenje,
Brata za neprijatelja drže.*

*Kome da se poverim danas?
Ne seća se prošloga niko,
Dobro za dobro dočekati nećeš.*

*Kome da se poverim danas?
Drugovi su bezosećajni,
Od tuđinaca se sažaljenje traži.*

*Kome da se poverim danas?
Pogledi su oboreni,
Brat od brata glavu okreće.*

*Kome da se poverim danas?
U srcima caruje koristoljublje,
Šta vredi od njih tražiti oslonac?*

*Kome da se poverim danas?
Pravednih nema,
Zemlja je posvećena dušama grešnih.*

*Kome da se poverim danas?
Odanih prijatelja nema,
Sa nepoznatima se duša zavarava.*

*Kome da se poverim danas?
Nema srećnih,
Ni onih s kojima bi druženja bilo.*

*Kome da se poverim danas?
Breme je nevolja na leđima,
A nema iskrenoga druuga.*

*Kome da se poverim danas?
Zlo je natopilo zemlju,
Kraja mu nema, ni svršetka.*

Treće jadanje

*Meni smrt izgleda danas
Kao isceljenje bolesnog,
Izlaz iz ropstva pokore.*

*Meni smrt izgleda danas
Kao miomirisna smola,*

*Počivanje u hladu papirusa, povijanog vetrom.
Menismrt izgleda danas
Kao miris lotosa,
Mir na obali pijanstva.*

*Meni smrt izgleda danas
Kao ravni put
Kojim se domu vraćam iz pohoda.*

*Meni smrt izgleda danas
Kao razvedranje neba,
Postizanje istine skrivene.*

*Meni smrt izgleda danas
Kao dom rodni
Nakon dugih godina zatočenja.*

Četvrto jadanje

*Vaistinu, ko u zagrobno carstvo pređe -
Božanstvo živo biće,
Koje će odmazdu činiti za zlo.*

*Vaistinu, ko u zagrobno carstvo pređe -
Ploviće u sunčanom brodu,
Izlivajući otuda blagodat, hramu ugodnu.*

*Vaistinu, ko u zagrobno carstvo pređe -
U društvu mudraca biće, koji bez smetnji
Govore s božanskim Ra.*

PESMA IZ DOMA UMRLOG CARA ANTEFA NAPISANA PRED PEVAČEM SA HARFOM

*Procveta on, taj dobri vladar,
Prelepi ga svršetak stiže.
Jedna pokoljenja prolaze, a druga nastavljaju da postoje
Od vremena predaka.
Bogovi, koji bejahu nekada,
U miru počivaju u svojim piramidama.
Plemeniti i slavni ljudi
Sahranjeni su takođe u svojim piramidama.
Oni gradiše dom -
Ne sačuva se čak ni mesto gde oni stajahu,
Vidi šta se desilo sa njima.
Slušah ja reči Imhotepa i Džedefhora,
Reči, koje svi ponavljaju.
A šta bi sa njihovim grobnicama?
Zidovi su se obrušili,
Ne sačuva se čak ni mesto gde oni stajahu,
Kao da ih nikada ne beše.
Niko se još ne vrati otuda,
Da kaže šta je tamo,
Da ispriča šta im treba,
I naša će srca utešiti,
Dok mi sami ne stignemo tamo,
Gde su oni otišli.
Zato, utehu daj srcu svome,
Neka tvoje srce kuca
Pripremajući te za tvoje prosvetljenje.
Sleduj željama srca,
Jer ti živiš.
Namiriši glavu svoju mirom,
Odeni se u najbolje tkanine,
Namaži sebe najčudesnijim mirisima*

*Iz žrtve bogova.
Uvećavaj svoje bogatstvo.
Ne dozvoli srcu da nemoćno bude.
Sleduj željama svojim i sebi na korist.
Obavljaj dela svoja na zemlji.
Po naumima tvoga srca,
Dok do te ne stigne dan oplakivanja.
Zamrla srca ne slušaj njihove krikove i vapaje,
Naricanje nikoga neće spasiti od groba.
I stoga praznuj prelepi dan
I ne iznuruj se. Vidiš, niko sa sobom ne ponese svoje imuće,
Vidiš, niko se od onih koji su otišli na vrati natrag.*

POHVALA SMRTI

*Plemeniti duhovi, devet bogova Heliopolja
Poslušajte slovo hvale „Ocu božanstva”.
Beše on dostojanstva visoka, duše besprekorne.
U Gradu Večnosti pridružio se besmrtnim bogovima.*

*Vi se brinete o sudbinama
Gostiju ove humke.
Pesme su mi poznate, što odvajkada dozivaju sa zidova
porodične grobnice,
Hvaleći zemno obitavanje kutku večnom na štetu.*

*Zašto oni na „ne” svode slavu zagrobnog sveta -
Zemlju pravednu, blaženu, gde za strah mesta nema,
kutak smirenja, čijim su žiteljima mrzne raspre,
Gde nema potrebe da se bližnjih bojiš, jer neprijateljstva nema
u toj zemlji.*

*Preci naši počivaju tamo od vremena stvaranja sveta.
Od tih što na svet dođoše u bezbrojnom mnoštvu,
Ne opazi u Egiptu nikoga niko:
U Gradu Večnosti sve bez razlike primaju srećno.*

*Zar drugo traje vreme gostovanja zemnog?
Vreme, kao san, promakne,
I „dobro došli” - kažu
Na Poljima Smiraja pridošlici.*

SLAVLJENJE PISACA

*Mudri pisci
Vremena su sledbenici samih bogova,
Prdskazujući buduće,
Njihova se imena čuvaju na veki.
Oni su otišli, okončavši vreme svoje,
Zaboravili su ih svi bližnji.*

*Nisu oni gradili sebi piramide od medi,
Ni nadgroblja od bronzne.
Ne ostaviše oni za sobom naslednike.
Decu, koja će čuvati njihova imena.
Ostavili su oni blago svoje u pismenima,
u poukama, što stvoriše oni.*

*Pisanje od njih žrece stvori,
Palica njihova za pisanje beše im sin,
Piramida njihova behu svici pouka njihovih,
Deca njihova behu pero od trske,
Supruga njihova površina kamena,
I velika i mala -
Sva njihova deca bejahu,
Pisac beše njihova glava.*

*Behu sazdani dveri i kuće, razrušeni su oni,
Sveštenici kod ukopnih službi nestali su,
Spomenike njihove prekrila je prašina,
Grobnice su njihove zaboravljene.*

*Imena se njihova izgovaraju dok se čitaju ovi svici
Napisani dok behu u životu,
I sećanje na to ko ih napisa
Večno je.*

Postani pisac, zadrži to u srcu svome,
Da bi ime tvoje isto takvo postalo.
Svitak je bolji od nadgrobnog zapisa
I čvrstog zida.
Napisano na svitku podiže zdanja i piramide u srcima onih,
Koji imena pisca ponavljaju,
Da bi na usnama istina bila.
Čovek se gasi, telo njegovo postaje prah,
Svi njegovi bližnji nestaju sa zemaljskog lica,
A napisano ostavlja spomen njegov
Ustima onih koji ga predaju u usta drugih.
Svitak je potrebniji od krova nad glavom,
Bolji je od grobnice na Zapadu,
Bolji od raskošnog dvorca,
Bolji od spomenika u hramu.

Da li je negde neko sličan Džedefhoru?
Da li je neko sličan Imhotepu?
Nema među nama takvog kakav je Nefri,
I Heti, prvi od svih.
Napominjem ti ime Ptaahemdžuhuti
I Hahepera - seneba. Da li je neko sličan Ptahotepu
ili Karesu?

Mudraci koji su prorekli buduće -
Zbi se tako kako su govorila njihova usta.
Napisano je to na njihovim svicima,
To živi kao izreka.
Naslednici su njihovi - deca raznih ljudi,
Kao da su ona - sopstvena njihova deca.

Svoju su volšebnost sakrili oni od ljudi,
Ali ih čitaju u poukama.
Nestali su oni,
Imena su njihova nestala sa njima,
Pismena nas nagone
Da ih spominjemo.

TUGA ZA MEMFISOM

Vidiš, srce je moje uteklo kriomice
I pojurilo brzo ka poznatom mestu.
Požurilo je da vidi Memfis.
O, kada bi u meni bilo snage da sedim,
Da dočekam povratak njegov, da mi srce
Isripoveda što se čuje kod Belog zida!

Bespomoćan sam. Sve mi ispada iz ruku,
Jer srca nema na mestu uobičajenom.
Dolazi k meni, Pta, i u Memfis me odnesi.
Dozvoli mi da netremice gledam u tebe.

Čitav dan moje srce sneva,
U grudima mojim više srca nema.

Zla je bolest uzela sve moje najbliže.
Sluh je otupeo moj, oči su umorne od gledanja,
Sve su se reči izgovorile, glas je promukao.
O, budi milostiv, daj mi da do njega dođem.

SLOVO O BRANJU VINOGRADA

*O, pogledaj na svoje vinograde.
Gospodaru naš, i srcem se obraduj!
Sok nogama istiskuju ceđači.
Loze opominju krupnim grozdovima.*

*Bobice, sokom bogatije nego što pre beše,
Predodređene su da tu srce naslađuju.
Ti pijanstvo sebi ne oduzimaš,
Pij, predaj se utehama i radostil*

*Dan se već kloni ka večeri.
Zreli su grozdovi prekriveni rosom.
Bobice da cede žure vinogradari,
Širu u sudovima nose gospodaru.*

*Pij, gospodaru, božanstvu za slavu.
Svako je blago od bogova dato,
Dobrom duhu, pokrovitelju vrtova,
Prinesi žrtvu levanicu i izmoli
U godini novoj vina izobilje.*

POHVALA NILA

I

*Slava tebi, Hapi!
Ti si došao u ovu zemlju,
Pojavio si se da oživiš Egipat.
Tok se njegov krije, kao tama
Usred dana, kada mu sluge njegove odaju hvalu.
On navodnjava polja, od Ra stvorena,
Da bi dao život svakoj kozi;
On napaja i pustinju i stepu -
Rosa je njegova to što s neba pada;
On voli zemlju,
On upravlja Neprom,
On daruje procvat zanatima Pta.*

II

*Vladalac riba, zapoveda im da se upute ka brzacima,
Nema ptice koja ne kruži nad onima
Koji seju zrna i ubiraju usev.
Kada prsti njegovi prebivaju u lanu, a nozdrve su mu
začepljene,
Siromaše svi ljudi.
Kada se to desi, siromaši nebo bogova,
I propadaju ljudi čitavih naroda.*

III

*Kada se desi najstrašnije, sva je zemlja u bedi,
Propadaju i veliki i mali.
Ne skupljaju se ljudi u gomile kada se on približava.
Kada se pojavi on - zemlja likuje,
Svaki se stvor raduje,*

*Svaki se pršljen na leđima zakikoće
I svi se zubi otkrivaju u smehu.*

IV

*Ti, koji donosiš hranu, jestivom bogat,
Ti, koji prelepo činiš.
Vladaru sila, mirisni,
Ti, kome se raduju,
Koji stadima daješ travu,
Koji srcem razumevaš žrtve bogu,
Koji prebivaš pod njegovim zaštitništvom.
Gde sve ne bi on: u podzemlju, u nebesima ili na zemlji.
U njegovoj su vlasti Obe Zemlje,
On puni žitnice, puni grudi zrna,
I daruje dobro sirotinji.*

V

*Ti koji daruješ drveće cvetanjem,
Drveću da rađa izobilno
Za sve, ko želi da vidi to.
Ti brodove gradiš moći svojom,
Polažeš na statue beli venac
Bez truda klesara.
Nevidljiv.
On ne drži sluge i skupljače poreza.
Tajne su njegovog bića nesaznatljive,
Niko ne zna za mesto odakle on dolazi,
Ni čitajući ono što je zapisano ne nalazi se njegovo izvorište.*

VI

*Nema takvih žitnica da prime sve tvoje darove,
Nikome nije moguće da tvojim srcem upravlja.*

*Tebi se raduju mladići tvoji, i deca tvoja.
Tebi počasti odaju, kao caru.
Zakoni su pred tobom nepromenjivi.
Ti ističeš kod Gornjeg i kod Donjeg Egipta.
Svako očima tvoju vodu pije.
Čitavim svojim srcem ti stremiš da sve prelepo
umnogostručiš.*

VII

*Kada o tebi izveštava glasnik,
Provala je radosti, svako se srce oveseli.
Krokodili su bremen, Nejt začinje pokoljenja.
Devet bogova Heliopolja, svi su tvoji - predivni.
Žito proklijalo na poljima slično je onom šta iza proždrljivosti
ostaje.*

*Beričet čini ljude silnima,
Jednoga zasićuje, drugoga naslađuje.
I nema među njima sporenja,
Pripremajući darove za jednoga, drugoga nema da se sa njim
poredi.*

Ljudi njemu postavljaju granice.

VIII

*Svesvetleći, ti koji iz mraka izlaziš,
Gojiš stada svoja,
Moć si koja stvara sve.
Nema među živima nikoga ko ne zna za njega.
Obdaruješ ljude da bi oni ostvarili šta si naumio,
Svim srcem posvećeni poljskim poslovima,
A uveče miluješ svoja polja.
Drug ti Pta,
S tobom zajedno radi,
Tvorac božanskih pismena
I svega u Donjem Egiptu.*

IX

*Ti izlaziš zboreći žuborom iz sred zemlje,
Željen, rastajući se od tajne.
Kada se razgneviš ti, ribe nestaju,
Tada ljudi očekuju bujicu vode,
Tada je bogataš siromahu nalik.
Tada se uzbuni svaki ko na polje sa alatom ide,
I nema druga koji će zbog družbe u društvu ostati.
Nema odeće kojom bi se čovek mogao odenuti.
Nema nakita za decu iz porodica znatnih.
Nema nikoga koji noću osluškuje vodu.
I nema u rečima željene svežine.
Svi ljudi mažu kožu.
Zbog radosti, počinje prolećna poplava.*

X

*Ti istinu potvrđuješ, koje su željni ljudi,
U poslovi kazanu: „Budi pripravan do časa
Dok tebi odgovara.“
Tada odgovara, o Nile, Veliko Zeleno More.
Ugledni idu za sirotinjom,
Nepra upravlja svim živim,
Njemu hvalu odaju bogovi.
Nema ptica koje sleću iz pustinje.
Ruke tvoje pamte zlato,
Kada srebro liju u kalupe.
Niko nije lazurit,
Kada zrno zri.*

XI

*Za tebe odjekuje harfa,
Tebi rukama plješću.
Mladići tvoji i deca tvoja raduju se tebi*

*I dostojno se odužuju tebi kada letina stigne.
Kada on dragocenosti donosi,
Zemlja kićena biva.
Sud njegov dobit ljudima nosi.
On, koji život daje srcima bremenih,
Koji voli bezbrojna stada svoja.*

XII

*Kada stupiš ti u grad,
Svetkuje vladalac prelepih stvari.
Siromašak govori: „O, da mi je da imam lotos!“
Sve je na zemlji zajedničko.
Sve je bilje dano deci njegovoj.
Ukoliko oni što hranu uživaju zaborave njega,
Izobilje beži iz kuća
I zemlja tone u nesreću.*

XIII

*Kada dolaziš ti, Hapi,
Tebi se prinose žrtve,
Bikove privode na klanje,
Kljukaju se ptice za tebe,
Love se za tebe lavovi u pustinji,
Daruju ti se prekasne stvari.
I kako se žrtve prinose Hapiju,
Prinose se svakom od bogova;
Nebeski mirisi, bikovi, stoka,
Ptice, oganj.*

*Hapi iskopa pećine u Fivi.
Ali je ime njegovo u podzemlju nepoznato.*

XIV

*Dozivaju ljudi bogove
Iz straha pred moći Vladara svega zemnoga,
Mole da se cvetom obaspu obe obale.
Procvetaj ovde, procvetaj ovde, Hapi.
Procvetaj ovde,
Darovima polja
Oživi ljude i stoku.
Procvetaj ovde, procvetaj ovde, Hapi,
Procvetaj, procvetaj, ti, prelepim darovima.*

*Dovedeno do kraja srećno i u miru
Trudom pisara obe kuće srebra, Kagabua.*

BOGINJI

*O ti, koja koračaš tako prostrano,
Sejući smaragde, malahit i tirkiz, kao zvezde,
Kada cvetaš ti, cvetam i ja,
Cvetam kao bilje živo.*

JUTARNJEM SUNCU

*Zlatna se pojavljuje na brodu Sunca,
Voli je Ra.
Brod je dnevni moćan,
Voli je Ra.
Tvoja sila doseže Sredozemno more,
Voli je Ra.
Ra je izašao da bi video njenu lepotu,
Voli je Ra.*

NOĆI

*U utrobi neba zrela je noć.
Iz utrobe neba izašla je noć.
Noć pripada materi svojoj.
Meni pripada telesni spokoj.*

*O noći, daruj mi mir -
I darovaću mir i ja tebi!
O noći, daruj mi odmor
I darovaću odmor i ja tebi!*

*Noć se sprema dalje,
Slomljen je pastirski štap njen,
Razbijen je njen krčag
I ustajala se voda prolila.*

*Noć pripada materi svojoj, boginji Zlatnoj.
Meni pripada mir prirode.*

CARICA HATŠEPSUT MERI MIOMIRISE ZA SVOG OCA AMONA

*Miomirisno ulje meri carica rukama svojim.
Dragocenim je mirom namazano telo njeno.
Rosom božanskom odiše ono.
Miris njegov meša se sa opojom Punta.
Pokrivena zlatom, svetluca njena koža,
Kao zvezde što blješte na svodovima visokog hrama,
Zemlju obasjavajući do krajnjih granica njenih.*

PESMA SEDAM HATOR

*Odmereni su naši udarci - za tebe,
Igramo mi za veličanstvo tvoje,
Do nebeskih visina
Hvalimo te.
Pa ti si vladarka žezla,
Vladarka ogrlice i sistra,
Vladarka muzike,
Koja se svira za tebe.
Mi hvalu izričemo, veličanstvu tvome, svaki dan,
Od večeri do časa onog kada se zora objavi nad zemljom,
Radujemo se mi pred likom tvojim, zapovednice Dendera,
Proslavljamo te pesmom.
Pa ti si vladarka radovanja, gospodarica igre,
Vladarka si ti muzike, gospodarica sviranja na harfi,
Vladarka si ti kola, gospodarica oplitanja venaca,
Vladarka si ti miomirisa, gospodarica plesa.
Slavimo mi veličanstvo tvoje,
Odajemo hvalu tebi,
Pronosimo slavu tvoju
Nad svim bogovima i boginjama.
Pa ti si vladarka himni,
Gospodarica svitaka papirusa,
Velika posednica znanja,
Vlasnica doma pisaca.
Radujemo se veličanstvu tvome svaki dan,
Srce se tvoje raduje kada slušaš pažljivo pesme naše.
Radujemo se mi gledajući te svaki dan, svaki dan,
I srca naša likuju kada te vide.

Vladarka si ti venaca, gospodarica kola,
Vladarka bezmernog pijanstva,
Radujemo se pred tobom, mi zabavljamo tebe,
I srce se tvoje raduje svemu što izvršavamo za tebe.*

PLAČ IZIDE ZA OZIRISOM

*Žena sam ja, prelepa za muža svoga,
Žena sam tvoja, Sestra tvoja,
Dođi do mene što pre!
Željna sam da te vidim
Posle onoga kad ne videh lice tvoje.
Tama je oko nas, kao što je na nebesima Ra.*

*Nebo se sa zemljom smešalo. Senka je zemlju pritisla.
Srce moje gori zbog rastanka.
Srce moje gori, jer se zidom ti od mene odvoji,
I ako ne bi zla u meni.*

*Oba su naša grada razrušena, putevi su se prepleli,
Tražim te, željna sam da te vidim.
U gradu sam, u kome nema odbrambenog zida,
Tugujem za ljubavlju tvojom.
Dođi! Ne ostaj tamo sam! Ne budi tako daleko od mene!*

*Gledaj, sin tvoj Hor goni Seta ka mestu kazne.
Sakrila sam se u trsci i sakrila sam tvoga sina,
Da se osvetim za tebe.
Tako je ružno prebivati daleko od tebe
I neizdrživo za telo tvoje.*

TUŽBALICA NA SAHRANI

*Ljubitelj pića od hmelja
Otišao je u Zemlju bez vode.
Žitnica bezbrojnih vladalac
Traži u šaci zrna.*

OČEKIVANJE SUSRETA

*O gospodaru moj, što prebivaš daleko od mene u Džebautu,
Videću te danas. Telo tvoje izliva mirise Punta.
Hvalu odaju tebi znamenite žene,
Raduje se tebi sva Eneada,
Vraći se svojoj supruzi.
Srce njeno treperi od ljubavi za tebe.
Grli ona tebe i ti je nećeš ostaviti,
Jer se srce njeno raduje kada ugleda tvoju lepotu.*

REČNIK

AMENTI - zagrobni svet
AMON - bog zaštitnik Five. Kada je ovaj grad postao prestonica Egipta postao je bog čitave države. Njegova je žena boginja Mut, a sin bog meseca Honsu.
AMON - RA - božanstvo koje je nastalo od dva boga: boga Sunca Ra i Amona. Kada je Fiva postala prestonica Egipta, ustanovljeno je ovo božanstvo.
APR - prinudni sluga, neegipatskog porekla.
ATON - ime i naziv sunčanog diska.
ATUM - još se nazivao Ra - Atum. Prvobitni bog zaštitnik Heliopolja.
AHENATON - nebeski svod Atonov. Istovremeno to je ime takozvane „male prestonice“ Egipta, koju je izgradio faraon Ehnaton. Nalazila se trista kilometara severno od Five.
BIBL - nalazio se tik iznad današnjeg Bejruta (severno).
BOGOVI NA VODI - pomoćnici Hapija, boga Nila.
BU IRIS - ili Busiris. Grad, danas se naziva Abu Sir. U vreme Starog Egipta smatrao se za rodni grad boga Ozirisa.
VELIKE DVERI - vrata carskog dvora.
VELIKO CRNO JE ERO - danas Timsah.
VLADAR OBE (DVE) EMLJE - epitet boga Amona. Istovremeno epitet cara Gornjeg i Donjeg Egipta.
VLADAR FIV AMON - epitet boga Amona.
VLADARKA CRVENE GORE - boginja Hator.
GRAD VEČNOSTI - grob, nekropola.
DEVETORICA - nazivaju se još Eneada. Devet bogova Heliopolja (danas severni deo Kaira). Čine ih: Ra-Atum koji je porodio boga vazduha Šu i njegovu ženu Tefnut; ovi su rodili boga zemlje Heba i boginju neba Nut; ovaj poslednji par rodio je božanstva Ozirisa, Izidu, Seta i Neftidu.
DENDERA - grad, mesto poštovanja i poklonjenja boginji Hator.

DŽEBAUT - mesto vezano za kult boga Hora.
DŽEDEFHOR - ili Hord-žedef. Jedan od sinova faraona Hufu, graditelj Velike piramide.
DŽEHUTI - vojskovođa Tutmosa III. Faraon ga je nagradio zlatnom čašom (čuva se u Luvru) i nožem (čuva se u Darmštatu).
DOLINA KEDROVA - mesto u današnjem Libanu.
ELEFANTIN - ostrvo na Nilu, na samom jugu Egipta.
ENEADA - pogledaj pod Devetorica.
EMLJA VOLJENA - Egipat.
LATNA - pogledaj pod Hator.
IARIT - boginja zmija. Čuvarka vlasti faraona.
IDA - Prvobitno boginja neba. Posle supruga Ozirisa i majka Hora. Pokroviteljica rađanja u prirodi. Takođe i pokroviteljica materinstva i darovateljica bogatstva.
IMHOTEP - savetnik faraona D - žosera iz treće dinastije (dvadeset osmi vek pre nove ere). Graditelj prve piramide. Poznije su u Egiptu držali da je najveći mudrac njihove prošlosti.
ITU - grad južno od Memfisa.
JUPI - pretpostavlja se da se nalazio na mestu današnjeg Damaska ili nedaleko od njega.
KAL - teritorija na jugu Nubije.
KARESU - ime jednog od mudraca.
KEDEM - mesto istočno od Bibla.
KONEFRU - piramida Amenemheta I i naziv grada odmah pored nje.
MAATI - danas jezero Mariut.
MEMFIS - najstarija prestonica Egipta. Od šesnaestog veka pre nove ere važan trgovački centar.
MEHIT - boginja lavljeg obličja. Jedna od nekoliko njih. Bila je pokroviteljica grada Tisa.
MIN - bog plodorodja, glavni bog grada Koptosa. Smatrao se takođe bogom zaštitnikom puteva koji su iz Egipta vodili kroz Arabijsku pustinju.
MIRA - mešavina smola iz afričkih i arabijskih biljaka. Služila je za mazanje tela.

MONTU - bog - ratnik fivanskog trona.
NAHARINA - naziv današnje Sirije.
NEGAAU - naselje u Delti.
NEJT - boginja - ratnica, zaštitnica oružja i zanatstva. Poštovala se kao boginja - majka. Bila je žena boga - krokodila Sebeka i smatralo se da izgovaranje njenog imena odgoni zle čari.
NEPRA - bog zrna.
NEFERTUM - božanstvo rađanja i cvetanja. Predstavljao se u čovečijem obličju sa cvetom lotosa na glavi.
NEFRI - pretpostavlja se da se radi o mudracu Neferti koji je živio za vlade faraona Nefrua (dvadeset sedmi vek pre nove ere).
NOVOGODIŠNJA VE DA - Sirijus. Sa njenim prvim izlaskom poklapao se i početak izlivanja Nila.
NUT - boginja neba.
O IRIS - bog koji je nasledio carstvo svoga oca, boga zemlje Heba. Vladao je mudro i pravedno. Bog Set, njegov zli brat, ubio ga je iz zavisti. Njegovo telo je iskomadao na četrdeset delova i razbacao po Egiptu. Sestra i žena Ozirisa Izida oživela je Ozirisa mađijskim zakletvama - rečima. Posle toga Oziris je postao car zagrobnog sveta i sudija umrlim. Oziris se smatrao za boga zrna, davaoca vlage i života, a bio je i zaštitnik mrtvih. Po verovanju starih Egipćana mrtvi su, kao njihov bog - zaštitnik Oziris, mogli da vaskrsnu u nekom drugom životu.
PAJAMUN - grad u Delti Nila.
PETEN - ne zna se šta znači.
PLANINA JAL - ne zna se gde se nalazila.
PTA - vladar bogova, stvaralac svega postojećeg. Smatrao se zaštitnikom kovača i skulptora. Grad Memfis bio je centar njegovog kulta. Sa ženom Sehmet i sinom Nefertumom činio je takozvanu memfisku trijadu. Predstavljao je u ljudskom obličju, obrijane glave, obmotan pogrebnim povojima.
PTAHEMD-ŽEHUTI - autor jednog nesačuvanog udžbenika.
PTAHOTEP - pretpostavlja se da je bio glavni savetnik faraona Isesija iz Pete dinastije (dvadeset peti vek pre nove ere).
PUNT - zemlja na teritoriji današnj Somalije.

RA - HORAHTI - sunce na izlasku i sunce na zalasku. Jedna od hipostaza (likova) boga Ra.
RETENU - mesto u južnoj Palestini.
SEBEK - bog Fajuma. Predstavljao se u obličju krokodila ili sa njegovim likom.
SEDAM HATOR - pogledaj pod Hator.
SEMSERU - bog koji je egiptologiji nepoznat.
SENMUT - ostrvo na Nilu, današnji Bige južno od Asuana.
SEHMET - boginja koja ima lavlje obličje.
SIKOMORA - ne zna se šta znači.
SISTRA - vrsta muzičkog instrumenta.
SNEFRI - ostrva u Delta Nila.
SOPD - bog istočnog dela Delte Nila.
TAIT - boginja pokoviteljica tkača i njihovog zanata.
TEMEHU - jedno od libijskih plemena.
TOT - bog mudrosti, pisma i računa.
UAUT - zemlja koja se nalazila u severnoj Nubiji.
UREJ - lik kobre, inače simbol carske vlasti. U obliku venca nosio se na glavi.
URERET - Velika, epitet boginje Hator koja se smatrala za zaštitnicu Punta.
FIVA - prestonica Egipta u doba Srednjeg i Novog carstva.
HAPI - bog Nila.
HAR - mera za tečnost - 86,5 litara.
HATOR - boginja zaštitnica Punta. Supruga boga Hora. Njeni epiteti bili su: Vladarka Neba, Boginja zlata, Vladarka zvezda, Vladarka sveta. Bila je boginja neba, dalekih zemalja i ljubavi. Njena sveta životinja bila je krava. Kao boginja imala je sedam hipostaza (likova) i svaki od njih bio je zasebno božanstvo. Sedam boginja, njenih hipostaza, bile su predskazateljice sudbine.
HAHEPERA - SENEK - jedan od mudraca.
HETERKARA - jedno od imena Senuserta I.
HERMOPOLJ - danas Ašmunen, trista kilometara južno od Kaira.
HETI - autor poznatog egipatskog školskog udžbenika za obuku

pevača.

HNUM - bog stvaralac sveta i ljudi. Ljude je oblikovao od gline, na grnčarskom točku. Njemu Devetorica poručuju da stvori ženu za Batu.

HNUM - SUT - piramida Senuserta I i grad uz nju.

HOR - bog, sin Izide i Ozirisa.

HORUR - jedna od hipostaza (likova) Hora.

CARSKI SIN KUŠ - namesnik faraona u Kušu.

ČEHEN - jedno od libijskih plemena.

Prilikom pripreme i prevođenja tekstova poštovane su oznake (brojevi) koji su dati uz svaki egipatski tekst.

NAPOMENE

1. „Priča brodolomnika“ nalazi se na papirusu 1115, koji se čuva u državnom muzeju Rusije u Ermitažu. Pripada epohi XII-XIII dinastije (između XX i XVII veka pre nove ere). Jedinstveni je primerak. Početak papirusa nije sačuvan. U istoriji književnosti smatra se najstarijom avanturističkom povesti.
2. „Priča Sinuha“ - nalazi se na papirusu 3022 koji se čuva u Berlinu. Iz vremena je XII dinastije (između XX i XVIII veka nove ere). Postoje još dve verzije ove priče: na papirusu 10499 koji se nalazi u Berlinu i na dva veka mlađem papirusu u Ramesumu.
3. „Pravda i krivda“ - papirus poznat pod nazivom Čester - Biti. Napisan je u vreme XIX dinastije (XIII vek pre nove ere). Početak papirusa je teško oštećen.
4. „Dva brata“ - papirus zvani Orbine koji se nalazi u Britanskom muzeju. To je prepis pisara Inana, i to papirusa koji nije sačuvan a iz XIX dinastije (XIII vek pre nove ere).
5. „Osuđeni carević“ - papirus poznat pod nazivom HARIS 500. Iz vremena je XIX dinastije, tačnije Ramzesa II ili nešto malo poznije (XIII vek pre nove ere).
6. „Zauzimanje Jupija“ - papirus poznat pod nazivom HARIS 500. Svitak papirusa sa ovom povešću je iz vremena XVIII dinastije (XV vek pre nove ere). Odnosi se na carevanje Manhepefa ili Tutmosa III, velikog osvajača.
7. „Himna bogu Atonu“ - tekst u grobnici Eja, bliskog saradnika faraona Amenhotepa IV ili Ehnatona (1367 - 1350 godine pre nove ere).

SADRŽAJ

<i>Predgovor</i>	5
Priča brodolomnika	13
Priča Sinuha	19
Pravda i krivda	34
Dva brata	38
Osuđeni carević	50
Zauzimanje Jupija	55
Himna bogu Atonu	58
Sila ljubavi	61
Početak prelepih i radosnih pesama	64
Početak pesama radosti	68
Drveće njenog vrta	70
Prva reč velike darovateljice radosti	74
Tri želje	80
Načela prijatnosti, nađena u nerečenim pismenima, ispisanim od pisara nekropole Naht-Sobeka	82
Kod reke	85
Fragmenti	87
Vetar	88
Ljubavna pesma	89
Sveštenica Hator	90
Večna ljubav	91
Zahvalnica voljenoj supruzi	92
Pouke Ptahotepa	93
Ljubavna zakletva	95
Praznik u vrtu	96
Gozba	97
Spor razočaranog sa njegovom dušom	98
Pesma iz doma umrlog cara Antefa napisana pred pevačem sa harfom	102
Pohvala smrti	104
Slavljenje pisaca	105
Tuga za Memfisom	107

Slovo o branju vinograda	108
Pohvala Nila	109
Boginji	115
Jutarnjem suncu	116
Noći	117
Carica Hatšepsut meri miomirise za svog oca Amona	118
Pesma Sedam Hator	119
Plač Izide za Ozirisom	120
Očekivanje susreta	122
Tužbalica na sahrani	121
<i>Rečnik</i>	123
<i>Napomene</i>	129

ZMIJA NA UZGLAVLJU

drevni egipatski spisi

Prevodilac i priredivač:

Vojislav D. Nikčević

Tiraž 1000. Izdaje

i štampa Bagdala

Kruševac

ISBN 86 - 7087 - 163 - 7